

ne deljeki

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 30. maja 1965

Leto XXI. - Št. 127 (6105)

Znamenje lejših časov

Mladinec našega «Bora», ki je ob Belopeških jezerih v veličastnem okviru čudovite narave, prevzel štafeto palice s poslanico slovenske mladine, je z vsem svojim zanosom začel *Spominski tek dvajsetletnice osvoboditve*: preko prelepe Kanalske doline, pretresljivo resne, mehke, ganljive Beneške Slovenije, cvetoče Gorice, kamnitega Krassa, Milj in Trsta tja do Bazovice.

Stejemo si v čast, da se je vsa slovenska mladina strnila v okviru našega športnega združenja. Mladina vseh struj in ideoloških smeri je v «Boru» videla povezovalca, pobudnika in organizatorja te svečane prireditve, ki je po dvajsetih letih zadobila najpretrsljivejši izraz pred spomeniki naših padlih in ki se bo danes zaključila na bazoviški gmajni.

Ponosni smo na vso našo mladino in naše združenje, ki je tudi ob tej veliki svečanosti dokazalo, da želi biti posrednik najzlahtnejših dobrin

Pozdrav mladini

ODBOR ZA PROSLAVO
BAZOVIŠKIH ŽRTEV

toplo pozdravlja mladince spominskega teka dvajsetletnice osvoboditve — «STEDO», ki so si zadali nalogo, da v duhovnem edinstvu nad vseimi ideološkimi razlikami počastijo padle borce za svobodo in za pravice svojega in vseh ostalih zatiranih narodov. To je bodrilo skupnim stremeljenjem, ki jih hočemo tudi skupno doseči.

Zato pa je prav današnja zamejska mladina poklicana, da prevzame dediščino pravic zamejskih Slovencev, napisano s krvjo bazoviških mučnikov in tisočev padlih borcev. Uverjeni smo, da jih bo čuvala in si prizadevala, da se uresniči. Prav na bazoviški planoti, kjer se bomo danes srečali, so naši junaki kot prvi darovali svoje življenje za svobodo in pravico. Zato je tudi prav, da obudimo spominne prav tam, kjer je za časa fašizma našo zemljo poskropila kri slovenskih junakov.

Naša mladina naj bo vredna naslednica bazoviških mučnikov, ob katerih naj se zgleduje.

ODBOR

naše preteklosti in sedanji povezovalce čustev in želja svobode, poštenega in zdravega duha novih generacij. Zato je danes sveta dolžnost mladine, da se v času, ki je prežet s preveliko brezbriznostjo, spominja svetle preteklosti ter se dostojno pokloni spominu tistih, ki so nam s svojim življenjem priborili svobodo in boljše življenje, ter nam zagotovili obstoj na naši zemlji.

V tistem pravičnem boju, ko so se naši ljudje z ramo ob ramo s italijanskim ljudstvom in s hrvaškimi rojaki vedno borili v prvih vrstah, je bil krvni davek, ki so ga prispevali v štiridesetletnem odporu proti fašističnemu nasilju, neizmeren velik. Ni je vasi Benečije, Kanalske doline, Goriške in Tržaške, ki ne bi plačala teroruju krute davka z življenjem svojih najboljših sinov. Mislimo, da so se tudi tedaj naši športniki, bolj kakor kdaj koli, vrgli v pravični boj proti tistem nasilju in tistem krivici. V svojem navdušenju da je v mirnem času športnik vse za dosego zmage, kaj šele, ko je poklican, v svoji poštenosti, braniti stvar pravice! Ta duh navdušenja, ki ga, ne samo športnik ampak tudi vsak človek vsrka vase v svoji pomla-

di, pusti neizbrisno sled skozi vse življenje. Ideja sporta in to še iz časov stare «Olimpije», je zadobila, v tekmovalnem navdušenju vseh, ne glede na socialne, ideološke, rasne ali nacionalne razlike, univerzalni izraz enakopravnosti, sloge in miru vseh narodov za boljše bodočnost. Če bi to ne bilo res, kako naj bi si drugače razlagali pomlajene in navdušene obraze starejših, ki so nas tako mladostno in ganljivo, s solzami spominov v očeh, povsod pričakovali? Ta tek mladosti, ta olimpiada človečnosti, izhaja iz najglobljih življenjskih virov, kulturnih, humanističnih, pedagoških in seveda tudi telesno-vzgojnih. Kako naj bi se «Bor» ne odzval poslanstvu teh plemenitih ciljev, skritih v srcu naših ljudi, ki hočejo živeti v miru, slogi in medsebojnem spoštovanju na tem ozemlju, kjer že stoletja tudi naš narod živi. Naj bo ta duh vez ne samo med mladinci, ne samo med Slovenci, ampak tudi med vsem plemenitim, ki se skriva v italijanskem narodu. In temu mi pravimo spoštovanje, iskrenost, poštenost, humanizem — kultura. Skupne žrtve v pravičnem boju naj nam bodo porok, da je najhujše že za nami.

Mladinec «Bora», ki bo v zaključni fazi STEDO ponesel palico, v kateri je spomenica vse slovenske mladine, naj bo znamenje novih in lepših časov. In kakor se bomo v Bazovici vsi skupaj zbrali, da izpričamo našo privrženost idealom odpravnosti, junastva in svobode, tako naj bo našim ljudem jasno, da samo v medsebojnem spoštovanju in spoštovanju lahko premostimo vse ovire, ki nas skušajo deliti.

Naša manifestacija ni naperjena zoper nikogar! Nasprotno, s počastitvijo spomina vseh tistih, ki so se borili ne samo pri nas, ampak po vsem svetu za pravico in svobodo, proti nasilju pregrad in mej, hoče biti naša manifestacija jamstvo za sožitje med nami vsemi z iskreno željo, da: «Ne vrag, le sosed bo mejak!»

DUSAN KOŠUTA
predsednik «Bora»

Mladinci Spominskega teka dvajsetletnice osvoboditve so se ustavili pri vseh spomenikih padlih. Na sliki jih vidimo pred spomenikom padlih v Šempolaju

TRETJI DAN SPOMINSKEGA TEKA DVAJSETLETNICE OSVOBODITVE-STEDO

Od Nabrežine, skozi Opčine, skozi ves Trst Danes zaključek s proslavo v Bazovici

Včeraj so mladince pozdravili: župana Jože Guštin in Mihael Guštin, odv. Frane Tončič, Niko Škamperle in Dušan Košuta - Vzorna organizacija - Veliko navdušenje vsega prebivalstva

Na stotine Slovencev se je zbralo pred ploščo posvečeno obsežnem v Ul. Ghenga ter s ploskanjem pozdravilo tekače «Bora», ko se je *Spominski tek ob dvajsetletnici osvoboditve* včeraj odvijal po tržaških ulicah. Ze prej so mladinci ploščo okrasili z vencji. Po vseh tržaških ulicah so številni Slovenci, pa tudi številni prebivalci italijanske narodnosti, tekače pozdravljali in bodrili. V mestu je bila nato še prišrna svečanost v kulturnem domu, že prej pa je bila cela vrsta občutenih proslav po vseh vaseh, koder so tekači ponesli spominsko palico.

Tek se je pričel točno po predvidenem programu v Nabrežini, od koder so mladinci ponesli palico v Kriz in kjer je bila pred spominsko ploščo 36 padlim krajskega svetovalec. Mladinec Mario Bogatac je prebral spominsko listino, deklete in dva fanta pa so s šopki rož okrasili ploščo.

Na križišču, na cesti proti Brižčkom, so palico prevzeli atleti Krassa, ki so jo nato ponesli po zgornji in republiškobinski obceni. V Salestin padlim zbrala vsa vasa, domačin, občinski svetovalec Just Pegan je imel krajši govor, nakar je pevski

prečital spominsko listino, mladinci pa so na spomenik položili venci in vence okrasili z rožami. Svečanost je zaključil po recitaciji Kajuhovih pesmi pevski zbor «Salež-Zgonik».

Na mostu čez avto cesto so sprejeli palico Prosečani, tako da sta mladinci v plavljih hlačah in majhkah spremljala dva člana proseškega nogometnega moštva «Primorje-Proseka» v značilnih dresih. Na spomeniku na pokopališču na Proseku je v imenu slovenske mladine in vsega prebivalstva Proseka in Kontovele pozdravil tek mladinec Bruno Rupel, ki je dejal, da je ta tek povezal slovenske vasi v vseh treh pokrajinah, kjer živijo Slovenci v Italiji. «Tudi naša naša mladina, je nadaljeval Bruno Rupel, želi prispevati svoj delež k velikemu uspehu, ki ga ima ta tek. Želimo, da bi jutrišnjim zaključni dan presegele v pripravljanju in vsemu svetu izpričali, da tu še vedno živimo Slovenci, ki ljubimo svoj

domači jezik.» Boženka Štoka je tako na pokopališču na Proseku kot kasneje na pokopališču na Kontovele recitirala pesem «Materi padlega partizana», pevski zbor Prosek-Kontovel pa je zapel «Žrtvam» Podobna, prav tako občutena in ganljiva proslava je bila tudi na pokopališču na Kontovele pred izredno lepim spomenikom padlih domačinov. Na pokopališču se je zgrnila velika množica ljudi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANAŠNJI PROGRAM STEDO

10.00 Odhod od Sv. Ivana, kraj-
ša slovensost
10.15 Loner, proslava
10.21 Katinara, proslava
10.28 Boršt, proslava
10.43 Rimanje, proslava
11.13 Rižarna, proslava in blago-
slov
11.33 Skedenj (pomol) in nato
prevoz palice s colom v Milje
12.00 Milje, proslava pred se-
odkritim spomenikom padlim
partizanom, govorniki predstavniki občine
12.30 Korosci (Sv. Barbara) pro-
slava
12.50 Oreh

13.10 Mačkoviče, proslava
13.35 Prebereg
13.45 Dolina, govorniki predstavnik
mladine in dolinski župan Du-
šan Lovriha, recitacije in na-
stop pevskega zbora
14.00 Boljunc, proslava
15.45 Jezero (pri vodnjaku)
16.00 V Bazovici v cerkvi sv. ma-
ša in blagoslov teka
17.00 Bazovica, pri spomeniku za-
ključna proslava
Na proslavi v Bazovici bo igra-
la godba na pihala. Sledijo bo go-
vor Oda Kalana. Nato bo reci-
tacija pesmi našega Srečka
Kosovela «Oreh». — Združeni

pevski zbori zapojejo ob sprem-
ljavi godbe «Primorsko». — Či-
tanje pisma Pinka Tomašiča
starešem in sestavka «Mladina je
temelj bodočnosti». — Pevski zbor
«Komandant Stanes». Branje
pisma Stanka Vuka ženi. — Pro-
slavo zaključijo združeni zbori, ki
bodo zapeli «Pesem XIV. divizije»
in «Zdravico».
20.30 V kino dvorani nastop pev-
skega zbora «J. Galus». V Slo-
mškovem domu je razstava del
zamejskih umetnikov.
Od 19. do 23.00 ples nasproti go-
stiline Leban, igra dolinski kvin-
tet.

Jezero miru

Po srečanju jugoslovanskih in ita-
lijanskih književnikov v Opatiji

Italijanski književnik Eros Sequi, ki je glavni urednik nove revije italijanske manjšine v Jugoslaviji «La Battana», v kateri se objavljajo dela najvidnejših jugoslovanskih in italijanskih literatov ter opravlja na ta način izredno koristno nalogo medsebojnega spoznavanja tudi na književnem področju, je po znamenit opatijskem sestanku med jugoslovanskimi in italijanskimi književniki napisal naslednji članek:

V prvi številki revije «La Battana» je redakcija takole formulirala svoje načrte: biti v toku sodobnega kulturnega ustvarjanja italijanskega in jugoslovanskih narodov.

«Zavedamo se, da mora biti revija, kot je naša, predvsem antološkega značaja, vendar pa se ne mislimo omejit na pasteno podajanje tistega, kar nastaja na eni ali na drugi strani. Namerno smo se lotiti osrednjih problemov, ki se pojavljajo v življenju in kulturi obeh držav. Naša revija naj spodbuja koristna srečanja in dopušča možnost diskusij.»

S takimi idejami je revija že po nekaj mesecih poznala k razpravi književnike iz obeh držav. Opatija je gostoljubno sprejela jugoslovanske in italijanske književnike, ki so se tu sestali od 6. do 10. maja. Uspeh tega srečanja

deležena v svoji borbeni dispo-
siji. Ali — še danes imajo svoj
pomen splošne človeške težnje k
zaupanju, ljubezni in upanju, ki
so nekoč nosile ime teoloških vr-
lin, danes pa, v demitiziranem sve-
tu ostajajo kot «biološke» vrline,
kot jih v svoji poeziji imenuje
Andrea Zanzotto? Ali ni potrebo-
no, kot on misli, bežati z apokali-
ptičnega neba sodobne smrti in
iskati zavetje v čisti poeziji, kjer
se hranijo večne vrednote člove-
ka in življenja?

Vsi udeleženci diskusije so bili zelo angažirani. G. C. Ferretti izhaja iz marksističnih načel in skuša definirati pojem «ideologije», vendar pa nasprotuje stališčem etnologov in trdi, da bo prišlo do revolucije v pesniškem ustvarjanju skozi doživljanje te naše težke stvarnosti. V. Gotovac občuti problem etnološkega jezika kot zunanji in trdi, da sprotnje komunikacije ni odvisno toliko od jezikovnih oblik kolikor od splošne skline, v kateri ima pesnik še vedno optimistično funkcijo, avantgardno vlogo v uresničevanju človeške usode. Milan Djuričin podaja situacijo mlade makedonske literature, H. Tahmidžić spoznava vlogo pesnika v ponovnem osvajanju humanizirane prirode, Diego Valeria pa po petdesetletnem književnem delu še vedno veruje, da je potrebna poezija, ki nastaja izven vsakega teoretičnega stališča.

Svoje zamisli so podali tudi

Danes v Bazovici

pri spomeniku bazoviškim žrtvam zaključna proslava spominskega teka osvoboditve STEDO.

Proslava bo ob 17. uri ob vsakem vremenu

Mladina vabi vso slovensko javnost, da se je udeleži v čim večjem številu.

zbuja upanje, da bo postalo tradi-
cionalen uskoleten sestanek. Le-
tošnje izkušnje morajo zagotoviti
še večji uspeh naslednjemu se-
stanku, ki ga je treba mnogo
prej organizirati, da se ne bi zgo-
dilo kot letos, ko se nekateri knji-
ževniki zaradi drugih obveznosti
srečanja niso mogli udeležiti. Na
letošnje srečanje niso prišli Vito-
rini, Calvino Ungaretti, Fortini in
Moravia.

Po predhodnih posvetovanjih
so za letošnji sestanek izbrali
zbor: književnost danes; aktual-
nost angažiranja; industrijska ci-
vilizacija in tehnika književnega
izraza.

Nihče ni mogel pričakovati, da
bo iz teke diskusije izšel skupen
recetp, nujen za vsako književ-
no ustvarjanje, niti da bo doseže-
no enako razumevanje besede in
pojma angažiranosti in kot posled-
ica tega iskanja enakih izraznih
sredstev. Vsi udeleženci so bili že
vneprej prepričani, da se bodo
konfrontirale različne ideje. Uvod-
ni referat Dobrice Cosića je po-
stavil ali bolje rečeno predlagal
teze za diskusijo. V tragični alter-
nativi, pred katero je danes člo-
veštvo med atomsko moro in pod-
ložništvom tehnični civilizaciji na
eni ter humanistično svobodo na
drugi strani, pisec svobodno išče
smisel lastne angažiranosti. Cosi-
ćeve besede prejemajo spoznanje
tragične usode današnjega člove-
ka, hkrati pa vera v človeško
moč, težnja po njegovi popolni
osvoboditvi.

Morda se moramo zaželeli tej
izpovedi strahu in upanja, da je
bila diskusija tako aktivna in
plodna, ker je bila izmenjava raz-
ličnih mnenj; zelo iskrena, polo-
mična in prežeta s prijateljskostjo.
To, kar je združevalo vse navzo-
če, je bila skupna potreba, da se
pisatelji s svojim delom angažira-
v sodobnem svetu, da neangažira-
na književnost ne more obstajati,
ker tudi nikoli ni obstajala. Ven-
dar, kako naj uresničimo to opre-
delitev, kako naj v sodobnem sve-
tu tehnične civilizacije določimo
mesto pisatelja? Ali imajo prav
pripadniki avantgarde, ki se kot
florentinska pisateljka L. Pignotti
in E. Miccini, borijo za «novost»
književnost, za tehnološko knji-
ževnost kot edino množično ko-
munikacijsko sredstvo, kot edini
način podajanja novih vsebin? No-
ve vsebine ni mogoče podajati
drugače kot s tehnološkimi jezi-
kom, ker je to jezik tehnološke
sodobnosti, trditelja florentinska u-

Morda bi bilo treba, kot je pred
lagal Peter Segedin, govoriti o
razlikah med italijanskimi in ju-
goslovanskimi književniki. Mor-
da bi bilo treba analizirati te raz-
like, da bi prišlo do še boljše
in globljeje vzajemnega spozna-
vanja.

Ali je to negativna stran opa-
tijskega srečanja?

Rajši verjamemo, da je, za knji-
ževnike — Jugoslovane in Italija-
ne —, ki so se sestali v Opatiji,
Jadransko jezero miru, najbolj glad-
ka pot, na kateri se srečujejo
vitalni tokovi kulturnega ustvar-
janja in skupnega napredka.

EROS SEQUI

STEDO se danes zaključí v Bazovici

SOBOTA, 5. junija

17.40 Deček in veter — lutke;
18.05 Glasbeni odmevi; 18.25 Obr-
nisk; 18.45 Film za mladino;
19.30 Vsako soboto; 19.45 Cirkak;
20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbena od-
daja; Zafir Hadžimanov; 20.40
Prehod skozi čas; 21.10 Druga
at medalje — humorist. oddaja;
22.00 Hitchcock vam predstavlja
film; 22.50 Obzornik.

20.30 Slovenski film: »Vesela galerija«; 22.30 Po svetovnih galerijah; 23.00 Poročila.

SOBOTA, 5. junija

17.40 Deček in veter — lutke; 18.05 Glasbeni odmevi; 18.25 Obzornik; 18.45 Film za mladino; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Clikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbena oddaja: Zafir Hadžimanov; 20.40 Prehod skozi čas; 21.10 Druga vrata medalje — humoristi oddaja; 21.40 Hitchcock vam predstavlja film; 22.50 Obzornik.

JAMES N. YOUNG

Napačna hiša

Bila je temna noč. V hiši je vladala tema. Tišina. Dve osebi sta se tiho približevali hiši in hitro smuknili skozi grmovje, ki je raslo okoli nje. Prišli sta do predverja, naglo prešli stopnišče in zasopli poklekli v senci. Čakali sta in prisluškovali — dve sumljivi, drzni postavi pod plaščem noči.

Mrtva tišina. Iz teme je bilo slišati šepetanje: »Ne smeja se ustavljati... Primi kovček... Daj ključ... Morava v hišo...«

Minilo je deset — dvajset — trideset sekund. Z enim izmed ključev sta končno odprla vrata. Tiho sta se doplazila v hišo in zaklenila vrata za seboj. Šepetaje sta se razgovarjala o položaju, v katerega sta zašla. Bala sta se, da nista koga v hiši prebudila.

— No, treba bo malo pogledati. Pazi, Hasty! Saj tu nisva mogla nikogar prebuditi.

Snop svetlobe iz žepne svetilke je preletel sobo.

To je bil velik prostor, dnevna soba. Ob obeh straneh so stale pazljivo zvite preproge. Pohištvo — fotelji, stoli in otomane — je bilo pokrito z navlako. Prah je ležal kakor droben sneg na vseh predmetih, kakor da je dolgo ni bilo nikogar v stanovanju.

Mož, ki je držal svetilko, je prvi spregovoril:

— Imava srečo Blackie. Kaže, da družine ni doma.

— Aha, odšli so na počitnice. Dobro bo, če se prepričava.

Skupno sta pregledala vso hišo. Hodeč tiho po prstih sta preiskala vsako sobo. Ni bilo dvoma — družina se očitno že več tednov ni mudila v tej hiši.

Da, Hasty Hogan in Blackie Burns sta imela srečo. V minulih dneh se jima je sreča samo enkrat izneverila. Dobro jima je služila, ko sta izvršila svoj veliki vrom, zares veličasten vrom tam na obali. In služila jima je na tisoč milij dolgi poti z avtomobilom proti vzhodu. Sreča je bila vedno z njima, samo enkrat ju je zapustila.

To se je zgodilo točno pred eno uro. Blackie, ki je šofiral; je povzeli nekega policaja. Mislil je na kovček, ki je ležal pri Hastyjevih nogah, je Blackie pritisnil na plin in pobegnil.

Lov za njunim avtomobilom se je — samoumevno — pričel takoj. To je bil divji, blazni lov. Ko je krogla predrla bencinski rezervoar, sta morala skočiti iz avtomobila in ga zapustiti. Po sreči ali nesreči, zdaj sta bila tu. Sama, brez avtomobila, v popolnoma neznanem mestu. Vendar pa s kovčkom, zdrava in cela.

Kovček je ležal na mizi. V njem so bili skrbno zloženi zavojčki. Tristo tisoč dolarjev...

— Poslušaj, — je dejal Hogan.

— Morava si čimprej nabaviti avto. Ne smeja ga ukrasti, ker bi to bilo preveč nevarno. Morava ga kupiti. To pomeni, da bo treba čakati, dokler ne odpro trgovin. V tem mestu bo to verjetno okoli osme ure.

— Toda kaj bova s tem? — Burns je pokazal na kovček.

— Skrla ga bova prav v tej hiši. Zakaj ne? Tu je dosti bolj na varnem, kakor če bi ga nosila s seboj. Torej naj ostanem tu, dokler ne kupiva avta.

— In tako sta skrla kovček v klet. Zapravila sta ga globoko v kupu preprog, ki je ležal v kotu. Preden je sonce vzhlo, sta se odpravila iz hiše.

— Gentlemanu, ki sva ga obiskala, je ime Samuel W. Rogers, — je pojasnil Blackie Hogan, ko sta šla po ulici.

— Od kod to veš?

— Videl sem njegovo ime napisano v njegovih knjigah. Ima lepo knjižnico ali ne?

Prodajalne avtomobilov so se odprle ob osmi uri. Tako je Hogan vidi predvidel. Nekaj pred deveto uro sta Hogan in Burns že imela svoj avtomobil — zelo lep, majhen, tih in hiter avtomobil, ki ni vzbujal pozornosti.

Ustavila sta se tri bloke pred hišo. Hogan je izstopil in šel peš proti hiši, ki sta jo poneli obiskala. Petdeset korakov pred njo je obstal. Zagledal se je v hišo in začel prekinjati. Presenečenje je bilo veliko. Vozna vrata so bila odprta, zavese na oknih dvignjene. Med tem časom, ko sta Hogan in Burns kupovala avtomobil, se je družina očitno vrnila.

Kaj sedaj? Da vlomita se isto noč v klet in odneseta kovček? Ne. Preveč nevarno bi bilo. Hogan se je globoko zamislil. Vsekakor mora skovati kak drug, bolj ustrezen načrt.

— Samo malo počakaj, — je rekel Hogan Burns. — Ti boš

vozil, a jaz bom medtem napol svoje možgane, da si nekaj pametnega izmislim. Čimprej morava priti do kake telefonske govorilnice.

Deset minut pozneje je Hogan obracal telefonski imenik. Da, tu je Samuel W. Rogers, Plainview 6329.

Trenutek kasneje se je pogovarjal z začudenim Rogersom.

— Halo, ali je tam gospod Rogers, gospod Samuel Rogers?

— Da, to sem jaz.

Hogan se je malo odkašljal.

— Gospod Rogers, — je rekel z ostrim, službenim glasom. — Tu je uprava policije. Pri telefonu je Samson, narednik Simpson iz detektivske brigade.

— Da, da, — je bilo slišati z druge strani.

— Veste, šef policije — tu je Hogan spustil glas do šepetanja — mi je ukazal, naj vas obiščem. Pošilja me k vam z enim od naših ljudi.

— Ali gre za kako nesrečo?

(Nadaljevanje na 7. strani)

DVE ZELO ZANIMIVI RAZSTAVI OB 20-LETNICI ZMAGE

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

V okviru svetlane akademije, ki jo prireja Slovenska kulturno-gospodarska zveza 1. junija v Kulturnem domu ob 20-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom, bosta odprti tudi dve zanimivi razstavi: razstava primorskega tiska v času narodnoosvobodilne borbe, ki jo je pripravila Narodna in študijska knjižnica, ter filatelistična razstava slovenskega tržaškega filatelističnega kluba »L. Košir«.

Zdelo se nam je koristno, če bomo v nadaljevanju v glavnih obrisih seznanili s tema dvema razstavama, ker gre res za dve lepi pobudi, ki bosta s svojo tematiko zaokroženo dopolnili vse ostale proslave in prireditve ob 20-letnici osvoboditve.

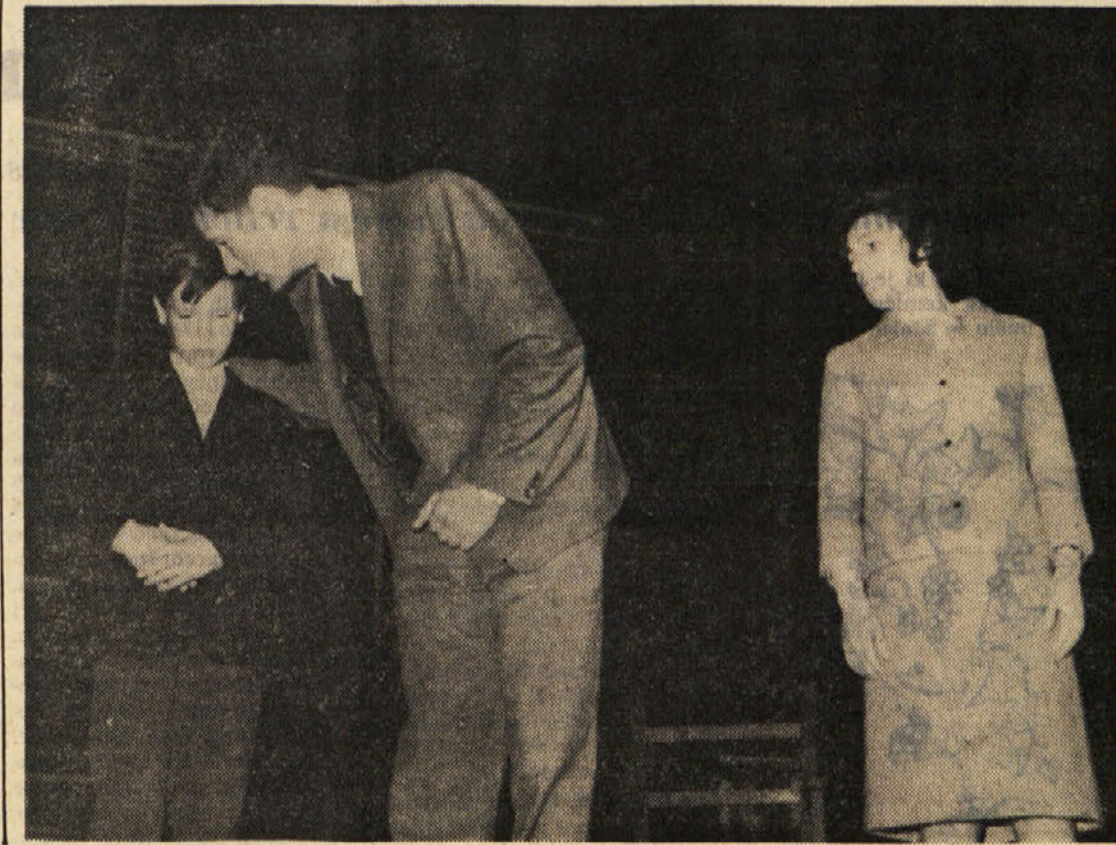
V Narodni in študijski knjižnici je gradivo, ki bo razstavljeno v Kulturnem domu na osmih mizah, že zbrano in v glavnem tudi urejeno. Takoj je seveda treba povedati, da to, kar bo razstavljeno, ne predstavlja vsega partizanskega tiska na Primorskem, ki ga je še mnogo, mnogo več, pač pa da je to le tisk, ki ga je v povojnih letih utegnili zbrati knjižnica sama in ki ga hrani v svojih arhivih. Kljub svoji nepopolnosti je pa tudi ta zbirka, ki se — mimogrede poveda — ponaša tudi z nekaterimi ohranjenimi unikati, nenavadno zanimiv dokument ne samo o nastanku in razvoju slovenskega narodnoosvobodilnega tiska, temveč tudi lep prikaz velikanske vloge, ki jo je tisk odigral v tistih težkih časih, ko je naša primorska ljudstvo z borbeno in oživljeno slovensko tiskano besedo vodil, budil in hrabil v borbi za svobodo. Poleg tega pa je ta zbirka tudi otipljiv odraz ogromnih naporov, ki so jih v naš narodnoosvobodilni tisk vlagali ne samo tisti, ki so tiskali, temveč tudi tisti, ki so ga, često prezirajoč tisočere nevarnosti za lastno življenje, širili po vsej Primorski prav do naših tržaških slovenskih družin. Ti orumeneli in zbledeli listi vzbujajo tako spoštovanje ob zavesti, da je zanje izkpravile marsikateri naš partizan in marsikatero zavedno slovensko dekle, ko se je z njimi prebijalo skozi sovražne zasede.

Razstava bo urejena tako, da bo njen prvi del posvečen slovenskemu tisku v Trstu in Gorici med obema vojnama, oziroma v prvih povojnih letih, dokler ga ni fašizem prepovedal. Tako bomo na prvi mizi videli primerke Etnosti, Goriske straže, Dela, Čuka na palci, Novega lista, Malega lista, Družine, Našega čolnca, Novega roba, Mladice, Slovenke, Njive, Gospodarskega Vestnika, Našega glasa, Jadranke, Učiteljskega lista, Voz, (v hrvaščini), razne plakate in letake, pa seveda tudi fotokopije fašističnih dekretov, s katerimi je bila ta bogata in pestra slovenska založniška dejavnost brutalno zatrta.

Po tem potrebnem uvodu bomo na naslednji mizi videli dokumente prvega, bazičnega procesa in nato dokumente drugega, Tomažičevega procesa, vmes pa nekaj, sedaj že izredno redkih in v nekaterih primerih tudi edinih primerkov, ilegalnega tiska, ki ga je izdajala naša takratna narodna nobel zavedna in najbolj napredna slovenska mladina, ki je tudi s to svojo dejavnostjo izpričala neuničljivost našega narodnega duha, jezika in ponosa.

Gradivo za to zbirko je za razstavo odstopil Milan Bolčić, ki je bil pri tem legalnem tisku tudi eden izmed najbolj delavnih. Tako bomo lahko videli skromne, toda silno skrbno na stroj pisane in na špirograf razmnožene primerke Brinjeve, Malajde, Domače kaplje, Plave ovce, Plamena, Štempiharskega glasa, Lipe in celo štempiharskega koledarja za l. 1938.

Ta tisk je bil že predhodnik tistega ilegalnega tiska, ki se je neposredno navezal na zadnje ilegalne publikacije pred vojno in se razbohotil z nastajanjem partizanskih tehnik in

(Nadaljevanje na 7. strani)

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Vsestransko zanimiv prikaz filatelističnih zbirk, ki se neposredno ali posredno navezujejo na zmago nad fašizmom in nacizmom

Dokument in prikaz velikanske vloge slovenskega narodnoosvobodilnega tiska

Na spomlad je za vsak organizem važno zlasti to, da skrbi za redno delovanje ledvic, da prepreči kopičenje sečnokisljih soli v tkivu in da skrbi, da se mu kri prečisti - Moderna znanost je potrdila in še izpopolnila izkušnje ljudske medicine - Pogosto imamo zdravila kar na svojem vrtilčku ali pa v bližnjem jarku

Zdravila iz naravnih virov so vedno boljša kot kemična

So ljudje, ki so trdno prepričani, da je zdravljenje z zelišči neke vrste vraževerstvo. Taksi zaupajo zgolj tabletam, kapljicam, praškom, narejenim v kemičnih laboratorijih. Seveda pa ne vedo, da je skoro polovica vseh zdravil pripravljena iz zdravilnih zelišč.

Znanost je ugotovila, da so naravna zdravila mnogo boljše kot zdravila, narejena iz kemičnih sestavin. Dandanes se

po svetu v obliki meri preizkušili z modernimi napravami mnoge zdravilne rastline in so potrdili učinkovitost in zdravilno moč teh zelišč, ki je bila človeštvu znana že mnogo tisoč let.

Toda s takimi raziskavami so v kemičnih laboratorijih odkrili tudi nove zdravilne lastnosti nekaterih zelišč.

Prav gotovo ni zdravljenje z naravnimi zdravili nobena čarolija, marveč je ljudska medicina izkoristila zdravilno moč nekaterih zelišč, ki jo imajo po naravi. Seveda niso našli predniki imeli na razpolago toliko pripomočkov, kot jih ima današnja znanost, da bi temeljito raziskali lastnosti posameznih rastlin in njih učinek na človekovo zdravje. Nekdaj so zdravila moč raznih zelišč ugotovljali s poskusanjem. In šele po dolgotrajnih poskusih in morda tudi neuspehih, so zadeli pravo.

Vse te izkušnje ljudske medicine pa še vedno natančno preverjajo na raznih velikih klinikah in so do sedaj izvele potrditve tisto, kar smo o njih že vedeli. A poleg tega so ti znanstveniki ugotovili, da ke-

mično zdravilo, ki je imelo natančno kemično sestavo, ni imelo še zdaleč tudi enakega zdravilnega učinka kot tedi, ko so uporabili zdravilno zelišče samo.

Od česa pa je pravzaprav odvisna toliko večja zdravilna moč naravnega zdravila od kemičnega?

Vse ima svoj vpliv na rastline: sestava zemlje, podnebne razmere, dolžina dneva in moč sončnih žarkov, vlaga, suša in podobno učinkujejo na razvoj in rast posameznih rastlin, v katerih nastajajo naravne kemične sestavine. Vsi ti številni činitelji povzročajo, da rastlina na severu nima enakih sestavin kot tista, ki je rasla v južnih krajih. Tako ima na primer volčja češnja ali norica na italijanskem jugu mnogo več zdravilnih sestavin kot ona, ki rase nekeje v alpskem podnebnju. Enako velja tudi za košutnike, kamilice in še številne druge.

Doktor Leclerc je dognal, da je večja zdravilna moč naravnih zdravil v prvi vrsti zaradi tega, ker je učinek takega zdravila na človeško telo popolnejši, dasiravno nekoliko počasnejši od umetnih zdravil.

Z naglji koraki se bliža kopalna sezona, čeprav nas včasih še stresa hlad. Kot vsako leto bodo oživila hrupna kopališča, ki pritegujejo mlade ljudi, željne bolj zabave kot počitka. Med najbolj hrupne kraje pa spada pač obala v Romagnu, ki se je v zadnjih letih razvila v neprekinjeno kopališče vzdolž vseh njenih 50 km peščenine in sipine. Od Senatica do Riccioneja je namreč že kakih 15.000 hotelov in penzionov, medtem ko jih je bilo leta 1954 samo 1333. Takrat je bilo v teh hotelih tudi samo 2865 kopalnic, medtem ko jih je sedaj že 45.000. Lani je turizem in tujski promet po vsej Italiji v glavnem nazadovale, le na obali v Romagnu, zlasti pa v Riminiju, je kljub krizi napredovali in prinesel 55 milijard dohodkov. Temu se ne smemo čuditi, saj je bilo lani kar okrog 20 milijonov nočnin. Zaradi stalnega napredovanja in večanja števila turistov in nočnin, zidajo tudi kar naprej nove hotele in penzione. Tako so letos že zgradili okrog 40 novih hotelov s 1500 sobami.

Cemu je treba pripisati ta veliki vzpon? Na prvi obali so se predvsem prvi zavedli, da postajata turizem in letovišarstvo vedno bolj množična ter da se ni moč opirati pretežno na bogate kliente. Zato so na primer lani, medtem ko so se povsod drugod zvišale cene, v Romagnu ohranili cene na isti ravni kot predlanskim in v najbolj skromnih penzionih ne prekaša celodnevna oskrba 1.800 lir v najvišji sezoni, to je v avgustu, medtem ko so cene v maju, juniju in septembru še mnogo nižje. V primerjavi s povprečnimi cenami v državi, znašajo cene celotnega penziona v Romagnu kar 30 odstotkov manj.

Seveda ni tu takšnega razkošja niti takšnih naravnih lepot kot, postavimo, v Sorrentu ali na ligurski obali. Toda tam se tujski promet ne premakne za ped naprej, tu pa stalno narašča. To se ne dogaja le zaradi plitve vode ali obilnega sipka, ki sta bolj primerna za družine z malimi otroki, marveč zaradi manjših izdatkov in predvsem zaradi obilne zabave. Zato pa ni ta plaža priporočljiva za tiste, ki si žele res pravega počitka, saj traja res noč trauš in hruš in niso odprti le nočni lokali, marveč nepretrgoma tudi trgovine s spominčinki, kopališko opremo, fotografskim materialom itd. Razne Nemke, Svedinje, Angležinje in druge vernjakinje se ne hodijo sem le »cvetati«, marveč tudi zabavati in žentati. Tako je tu pravo lovišče za »latinske ljubimce«, saj pride na primer v maju in juniju na vsakih osem letoviščark le po en moški. Sko-

vil. Zdravila moč nekega zelišča je zaradi tega boljše in izdatnejša, ker je v naravi več kemičnih sestavin združenih, ki so sicer različne, a so vse potrebne in koristne živemu organizmu. In zaradi tega, je s tem povečana zdravilna moč, ne da bi bilo pri tem kakor koli ogroženo človekovo zdravje.

V resnici pomeni to povratek k naravi, posebno sedaj, ko je opaziti vedno več obolenj za protinom, česar pa zdravniki ne pripisujejo toliko nepravilni prehrani, kot temu, ker se ljudje čedalje manj gibljejo in žive v vedno slabših higijenskih razmerah.

Ena najnovejših ugotovitev fitoterapije, to je zdravljenja z zelišči, je odkritje naravnega salicila. Tega vsebuje na primer močvirski oslad. Raste povsodni po poplavljenih in močvirnatih travnikih, ob bregovih

potokov in rek ter jarkov. Zrase včasih do polmtrga meter visoko. Zelena rastlina močno diši prav po salicilu. Ze iz starih zapisov je znano, da korenina močvirskega oslada močno pospešuje presnovo sečne kisline, kar ugodno vpliva na zdravljenje protina (určnega artritisa). Brez dvoma je zdravilna moč močvirskega oslada prav zaradi tega, ker vsebuje mnogo naravnega salicila, izdatna. Pomaga pa tudi pri drugih revmatičnih obolenjih. Prednost zdravljenja z osladom je zlasti v tem, ker učinkuje na celoten potek te bolezni, za dalj časa. Bodisi dr. Leclerc kot tudi številni drugi zdravniki so si edini glede zdravilnega učinka močvirskega oslada, da je hiter in trajen. Poleg tega pa ugodno vpliva tudi na jetra.

Skoro enako zdravilno moč zoper protinska obolenja pripisujejo tudi jesenu. Jeseni listi vsebujejo take snovi, ki ugodno vplivajo na vsa revmatična obolenja, je tudi vsakomur znana dišavnica zelena, ki ima zdravilne sestavine. Gomolj zelene so uporabljali v zdravilne namene že stari Rimljani, Grki in Egipčani. A moderni fitoterapevtski vedo, da ta naša dišavnica nadvse ugodno vpliva na presnovo sečne kisline. Najnovejša ugotovitev so pokazala, da more gomolj zelene dokončno preprečiti ko-

pičenje sečnokisljih soli v tkivu in da ugodno vpliva in pospešuje delovanje ledvic. Znano je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Stevilne so še rastline, ki s svojo zdravilno močjo pomagajo človeku, da si ohrani telo zdravo. Važno je vedeti to posebno sedaj spomladi, ko se po dolgi zimi čutimo utrujeni, brez prave volje do dela, zaradi česar smo čisto razdražljivi, a tudi se človeka v takem položaju kaj rado lotijo še kakšne resnejše bolezni.

Vedeti bi morali tudi, da imamo pogosto lek tako rekoč »pri roki«, morda kar na domačem vrtilčku ali pa ob hiši, pa zanj ne vemo.

Ako ima človek prebavo in presnavljanje v redu, potem se počuti kot preroren. Z veseljem se loti silahernega dela in je tudi sicer dobro razpoložen.

je, da zelena ugodno vpliva tudi na čiščenje krvi.

Kratke zanimivosti

☆ POSMRTNA KIRURGIJA

V muzeju univerze v Durhamu v ZDA je neka mumija, stara nad 3000 let, mirno preživljala svoje dneve. Toda muzejskemu konservatorju M.P.S. Rawsonu je prišlo na misel, da bi mumijo pregledal za žarki X. Ugotovil je, da je leva roka umetna. Vprašanje je, ali so staroegiptovski kirurgi namestili to protezo pred smrtjo ali po smrti, da bi dali mrtliču normalen videz. Da bi se to zvedelo, je ostalo le eno sredstvo, operirati znova. M. Rawson je zaprosil za pomoč edinega znanega specialista na svetu za kirurgijo mumij, M. Anthony Adamsa. Vse kaže, da bo kirurški poseg zelo kočljiv in dolgotrajen.

☆ ALI LIŽEJO PILULE?

Nekateri delavci, ki izdelujejo v nekem nemškem laboratoriju antikoncepcijske pilule (proti oploditvi), trpijo za nekaterimi fiziološkimi spremembami. Postajajo impotentni, večajo se jim prsi, postajajo težji in imajo razne spolne motnje. Zdi se, da zaščitne rokavice pri delu niso dovolj učinkovite. Toda zastopniki podjetja se nečesto vdati v to stanje in trdijo, da prihaja do motenj lahko le, če delavci ližejo ali celo požirajo te pilule. Raziskava o tem se je začela in se še nadaljuje.

☆ SATELITI Z OZRAČJEM?

Sovjetski astronom Aleksander Kalinjak trdi, da imajo trije sateliti Jupitara: Io, Evropa in Ganimed atmosfera. Učinek je prišel od tega odkritja, ko je pregledal vrsto spektrogramov, ki mu jih je dal na razpolago observatorij na Krimu. Pri tem je odkril vsrkalne žarke, ki niso znani pri sončnem spektru. Stvar se lahko razlaga le na ta način, da obstaja okrog satelitov plinasta plast.

☆ VONJ PO SORODNOSTI

Ko se mali zajci praskajo, to ne pomeni, da hočejo odpočiti le srbčici, ki jim jo povzročajo razne gnilde. Avstralski list »Journal of Zoology« je objavil o stvari celo študijo. Iz nje je razvidno, da se zajci praskajo le zato, ker se s tem nekako igrajo. Poleg tega pa se tudi drgnejo med seboj z nosom. Zajec ima namreč neko posebno žlezo, ki izloča neko olje, katero mu služi pozneje za razpoznavanje. Vonj tega olja se širi v bližini okoli in z njim zaznamuje zajka tudi svoje mlade in prijatelje. Ko se potem zajci dotikajo z nosom, ugotovijo, da so v sorodstvu, ali pa da so stari znanci.

☆ LADJE ŠE NE BODO IZUMRLE

Prva vožnja »Michelangelu«, ki ima 43.000 ton, je pritegnila nase pozornost svetovne javnosti. Še preden je šla ladja na svoje prvo redno potovanje, so povabili nanjo zelo veliko število gostov, za katere je kuhalo 72 izvrstnih kuharjev. Menu je vseboval tisoč vrst jedi in 203 vrste vina. V juliju bo odšla na prvo potovanje ladja »Raffaello«, ki jo dokončujejo pri naš v Trstu. V Glasgowu je ladjedelnica John Brown sprejela naročilo za gradnjo 58.000-tonske potniške ladje za Cunard Line, ki bo stala kakih 40 milijard lir. Njeno začasno ime je »Queen IV«, voziti pa bo začela v maju 1968.

V zadnjih petih letih se je zdelo, da bodo popolnoma prevladala na Atlantiku letala, toda ljudje so se naveličali prevelike brzine »i lastniki plovnih družb so iznašli formulo: »še bolj hitro kot z letalom! Saj ste na počitnicah takoj, ko stopite na ladj«. Pri tem je zanimivo, da je 80 odstotkov potnikov takih velikih ladij Američanov, ki si lahko mnogo privoščijo. Tako je n. pr. na ladjah družbe Cunard Line prešlo Atlantik 160.000 potnikov, na križarjenje pa je šlo z njenimi ladjami 22.719 oseb. Treba pa je ugotoviti, da se v primeru z drugimi družbami, italijanske nekoliko nazadovale.

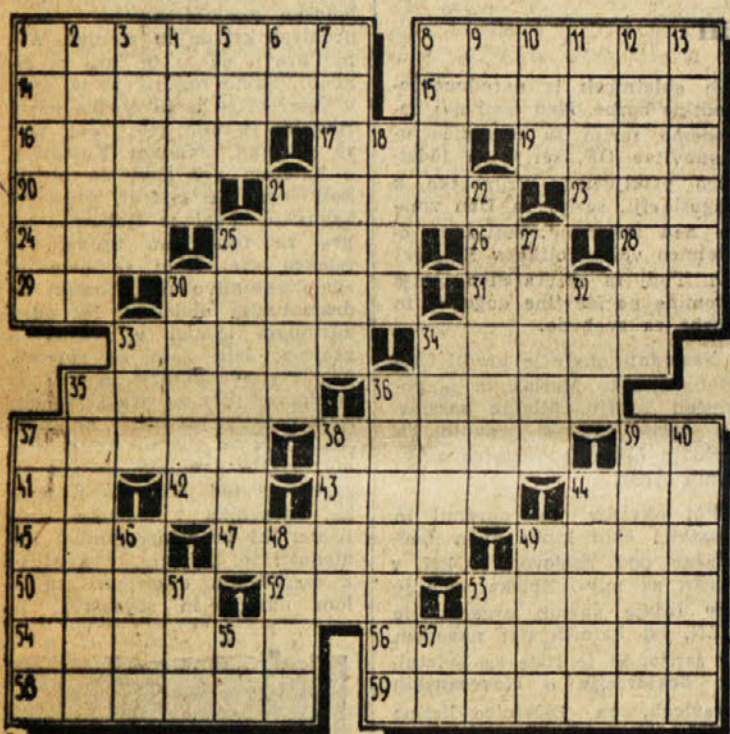
☆ NOVA UPANJA ZA REVMA TIKE

Ali je revmatizem še vedno nerešljivo vprašanje in s tem »sramota za moderno medicino? Specialisti, ki so se zbrali v Franciji na 15. konferenci za revmatologijo, so odgovorili, da ne. Revmatizma sicer še ni mogoče ozdraviti, ker še niso znani njegovi globlji vzroki, vendar ga lahko držijo na uvidu. Kdor zboli za artrozo ali spondilitisom, ni več obsojen na to, da postane počasni podobni pohabljenec. Poleg običajnih terapij dajejo sedaj zdravniki revmatičnim bolnikom razna zdravila, ki vplivajo zlasti proti vnetjem. Znan je zlasti kurtizon, ki pa ga ne morejo vsi dobro prenašati.

☆ MRAZ DRAŽILO?

Danski zdravnik Hans Brun pravi, da so Eskimi na Groenlandiji najbolj plodoviti ljudstvo na svetu. Z njimi se ne daje primerjati niti Kitajci. Dr. Brun, ki je bil vsi čas državni podtajnik za to daljno danstvo pokrajino, pripisuje to veliko naraščanje prebivalstva napredku civilizacije med Eskimi, predvsem pa hudemu mrazu.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. spreten telovadec v ravnanju, 8. redka tkanina za previjanje ran in vezavo knjig, 14. samovrenica, 15. sodobni francoski pisatelj in publicist (Louis), 16. otok v vzhodnem delu Sredozemskega morja, 17. planina v Makedoniji, 19. ime pisatelja Seliskarja, 20. hrvaška filmska igralka (Inge), 21. indijska bojna trofeja, 23. ozi konci polotokov, 24. staroekvono-slovenski glas, 25. industrijsko mesto v belgijski pokrajini Antwerpen, 26. okrajšava za edicijo, 28. latinski predlog, 29. kemični znak za aktinij, 30. popularni francoski pisatelj (»Eskrivnostni otok«), 31. divji grm, 33. glavni stevnik, 34. voznik letala, 35. sodobni slovenski pisatelj (Ferdo), 36. ptica ujeta, 37. indijski fizik, Nobelov nagrajenec leta 1930, 38. moško ime, 39. kemični znak za molibden, 41. začetnici italijanske pesnice, 42. različna soglasnika, 43. britansko oporišče v južni Arabiji, 44. predlog, 45. danski biokemik, Nobelov nagrajenec za medicino leta 1943, 47. do sebe strog človek, spokornik, 49. sodobni slovenski pesnik (Severin), 50. brus za koso, 52. trenje, 53. devičko ime grške boginje Atena, 54. težak položaj, zadrega, 56. spletko, 58. ladja za prevoz nafte, 59. električna cestna železnica.

NAVPIČNO: 1. delo, delovanje, 2. igralce nogometnega moštva, 3. opek borilni meč, 4. staroveško rušino orožje, 5. mesto v Ornogorskem primorju, 6. arabski žrebec, 7. glavno mesto Uzbekije SSR, 8. ime utemeljitelja znanstvenega materializma Marxa, 9. ploskovna mera, 10. vrsta rastljin, 11. ime violinista Ozima, 12. stik, spoj, 13. mesto in jezero istega imena v državi New York v ZDA, 18. reka v Švici, 21. koruzi podobna rastlina, ki jo uporabljajo za metle in ščetke, 22. velik močvirski ptic, 25. Vzhod, Jutrovo, 27. popularni francoski filmski igralec (Alain), 30. ločilo, 32. začimba, 33. stalno bivališče, 34. slovenski športni časopis, 35. igra s kartami, 36. železna ruda, 37. vesolje, 38. egiptovski borbak, 39. pristanišče in južni Sardinija, 40. junak znamenite Homerjeve pesnitve, 44. močan pljuske dežja, 46. priprava za mletje, 48. prileten, 49. očarljivost, mikavnost, 51. slovitio škofarsko moštvo iz Rige, 53. stvarnik sveta v mitologiji starih Egipčanov, 55. začetnici priprila in imena prednika skupščine SFRJ, 57. začetnici slovenske revije.

REŠITVE PREJŠNJE KRIŽANKE: VODORAVNO: 1. Figl, 5. vialdukt, 12. avion, 14. Zanzibar, 15.

Langobard, 17. nona, 18. on, 19. Jama, 20. Ajas, 21. toga, 24. Katja, 27. Ida, 28. vazal, 30. Iasi, 32. at, 33. zima, 34. pivo, 36. dv., 38. lava, 40. Orest, 42. Ero, 44. namen, 46. Raab, 48. Lars, 50. Ares, 52. VR, 53. Ital, 54. procedura, 57. kalodot, 59. Lenin, 60. tragika, 61. rasa,

BLIŽA SE KOPALNA SEZONA

Kako v Romagni pritegujejo vedno več letoviščarjev

Lani dvajset milijonov nočitev

Z naglji koraki se bliža kopalna sezona, čeprav nas včasih še stresa hlad. Kot vsako leto bodo oživila hrupna kopališča, ki pritegujejo mlade ljudi, željne bolj zabave kot počitka. Med najbolj hrupne kraje pa spada pač obala v Romagnu, ki se je v zadnjih letih razvila v neprekinjeno kopališče vzdolž vseh njenih 50 km peščenine in sipine. Od Senatica do Riccioneja je namreč že kakih 15.000 hotelov in penzionov, medtem ko jih je bilo leta 1954 samo 1333. Takrat je bilo v teh hotelih tudi samo 2865 kopalnic, medtem ko jih je sedaj že 45.000. Lani je turizem in tujski promet po vsej Italiji v glavnem nazadovale, le na obali v Romagnu, zlasti pa v Riminiju, je kljub krizi napredovali in prinesel 55 milijard dohodkov. Temu se ne smemo čuditi, saj je bilo lani kar okrog 20 milijonov nočnin. Zaradi stalnega napredovanja in večanja števila turistov in nočnin, zidajo tudi kar naprej nove hotele in penzione. Tako so letos že zgradili okrog 40 novih hotelov s 1500 sobami.

Cemu je treba pripisati ta veliki vzpon? Na prvi obali so se predvsem prvi zavedli, da postajata turizem in letovišarstvo vedno bolj množična ter da se ni moč opirati pretežno na bogate kliente. Zato so na primer lani, medtem ko so se povsod drugod zvišale cene, v Romagnu ohranili cene na isti ravni kot predlanskim in v najbolj skromnih penzionih ne prekaša celodnevna oskrba 1.800 lir v najvišji sezoni, to je v avgustu, medtem ko so cene v maju, juniju in septembru še mnogo nižje. V primerjavi s povprečnimi cenami v državi, znašajo cene celotnega penziona v Romagnu kar 30 odstotkov manj.

Seveda ni tu takšnega razkošja niti takšnih naravnih lepot kot, postavimo, v Sorrentu ali na ligurski obali. Toda tam se tujski promet ne premakne za ped naprej, tu pa stalno narašča. To se ne dogaja le zaradi plitve vode ali obilnega sipka, ki sta bolj primerna za družine z malimi otroki, marveč zaradi manjših izdatkov in predvsem zaradi obilne zabave. Zato pa ni ta plaža priporočljiva za tiste, ki si žele res pravega počitka, saj traja res noč trauš in hruš in niso odprti le nočni lokali, marveč nepretrgoma tudi trgovine s spominčinki, kopališko opremo, fotografskim materialom itd. Razne Nemke, Svedinje, Angležinje in druge vernjakinje se ne hodijo sem le »cvetati«, marveč tudi zabavati in žentati. Tako je tu pravo lovišče za »latinske ljubimce«, saj pride na primer v maju in juniju na vsakih osem letoviščark le po en moški. Sko-

reč že kakih 15.000 hotelov in penzionov, medtem ko jih je bilo leta 1954 samo 1333. Takrat je bilo v teh hotelih tudi samo 2865 kopalnic, medtem ko jih je sedaj že 45.000. Lani je turizem in tujski promet po vsej Italiji v glavnem nazadovale, le na obali v Romagnu, zlasti pa v Riminiju, je kljub krizi napredovali in prinesel 55 milijard dohodkov. Temu se ne smemo čuditi, saj je bilo lani kar okrog 20 milijonov nočnin. Zaradi stalnega napredovanja in večanja števila turistov in nočnin, zidajo tudi kar naprej nove hotele in penzione. Tako so letos že zgradili okrog 40 novih hotelov s 1500 sobami.

Cemu je treba pripisati ta veliki vzpon? Na prvi obali so se predvsem prvi zavedli, da postajata turizem in letovišarstvo vedno bolj množična ter da se ni moč opirati pretežno na bogate kliente. Zato so na primer lani, medtem ko so se povsod drugod zvišale cene, v Romagnu ohranili cene na isti ravni kot predlanskim in v najbolj skromnih penzionih ne prekaša celodnevna oskrba 1.800 lir v najvišji sezoni, to je v avgustu, medtem ko so cene v maju, juniju in septembru še mnogo nižje. V primerjavi s povprečnimi cenami v državi, znašajo cene celotnega penziona v Romagnu kar 30 odstotkov manj.

Seveda ni tu takšnega razkošja niti takšnih naravnih lepot kot, postavimo, v Sorrentu ali na ligurski obali. Toda tam se tujski promet ne premakne za ped naprej, tu pa stalno narašča. To se ne dogaja le zaradi plitve vode ali obilnega sipka, ki sta bolj primerna za družine z malimi otroki, marveč zaradi manjših izdatkov in predvsem zaradi obilne zabave. Zato pa ni ta plaža priporočljiva za tiste, ki si žele res pravega počitka, saj traja res noč trauš in hruš in niso odprti le nočni lokali, marveč nepretrgoma tudi trgovine s spominčinki, kopališko opremo, fotografskim materialom itd. Razne Nemke, Svedinje, Angležinje in druge vernjakinje se ne hodijo sem le »cvetati«, marveč tudi zabavati in žentati. Tako je tu pravo lovišče za »latinske ljubimce«, saj pride na primer v maju in juniju na vsakih osem letoviščark le po en moški. Sko-

reč že kakih 15.000 hotelov in penzionov, medtem ko jih je bilo leta 1954 samo 1333. Takrat je bilo v teh hotelih tudi samo 2865 kopalnic, medtem ko jih je sedaj že 45.000. Lani je turizem in tujski promet po vsej Italiji v glavnem nazadovale, le na obali v Romagnu, zlasti pa v Riminiju, je kljub krizi napredovali in prinesel 55 milijard dohodkov. Temu se ne smemo čuditi, saj je bilo lani kar okrog 20 milijonov nočnin. Zaradi stalnega napredovanja in večanja števila turistov in nočnin, zidajo tudi kar naprej nove hotele in penzione. Tako so letos že zgradili okrog 40 novih hotelov s 1500 sobami.

Cemu je treba prip

NAŠA ZEMLJA

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA ZA NAŠE PODEŽELJE Štev. 5 (16)

GOJENJE CVETLIC V NAŠI DEŽELI ŠE VEDNO OMEJENO

Mednarodna cvetlična razstava in domače cvetličarstvo

Mednarodna cvetlična razstava je pomemben dogodek tudi za domače cvetličarstvo, čeprav se še vedno prepočasno razvija predvsem zaradi finančnih težav prizadetih, saj zahteva sodobna gojitev cvetlic precej velike naložbe za gradnjo toplih gred in rastlinjakov. Kljub temu tudi cvetličarstvo napreduje.

V letu 1963-64 je pridelek cvetlic v naši deželi presegel 151 milijonov lir vrednosti, in sicer 73 milijonov lir vrednosti v tržaški pokrajini, 46 milijonov v videmski in 32 milijonov v goriški pokrajini. V zadnjih desetih letih se je vrednost pridelanih cvetlic v deželi povečala za 142 odstotkov, saj je leta 1954 znašala le 58 milijonov lir.

Prvo mesto v gojenju cvetlic, tako po obsegu zasajenih površin kot tudi po vrednosti, ima še vedno tržaška pokrajina, ki je po svojem zemljiškem obsegu najmanjša v deželi. V janskem letu je vrednost prodanih cvetlic v tržaški pokrajini dosegla 65 milijonov 39.000 lir, ali 46 odstotkov vseh prodanih cvetlic v deželi.

Med cvetlicami, ki se gojijo v deželi, prevladujejo vrtnice z 28 odst. celotne vrednosti pridelka, sledijo meči z 21 odstotkov, »razne cvetlice« 18 odst., krizanteme 16. odst. in tulipani 14 odst. V tržaški pokrajini pa prevladujejo meči, ki predstavljajo 37 odstotkov celotnega prodanega pridelka cvetlic; sledijo tulipani, ki se gojijo samo v tržaški pokrajini, s 27 odst., krizanteme 25 odst. itd.

Kljub temu na je gojenje cvetlic v naši deželi in tudi v tržaški pokrajini še vedno

omejeno. Naša dežela je v vsedržavnem okviru šele na 14. mestu, kar pomeni, da bi lahko v prihodnjih letih še znatno napredovali, če bi bile dane cvetličarjem večje podpore.

Na Tržaškem so dani pogoji za cvetličarstvo tako v bregu nad morjem, kot tudi na Krasu. V zadnjih letih se je cvetličarstvo precej razvilo predvsem na Proseku in Kontovelu. Toda kmetje v Zgoniku, Saležu, Koludrovci, Repnu in drugod posvečajo iz leta v leto večjo skrb gojenju cvetlic. Razvoj cvetličarstva odpira malim posestnikom večje možnosti visokega donosa ob primerni ureditvi zemljišč. Zato je sedaj mnogo odvisno tudi od pristojnih obla-

sti, da posvetijo cvetličarstvu na Tržaškem vedno večjo pozornost in da omogočijo našim kmetom gojitev cvetlic z večjimi podporami kot doslej. Te podpore bi jih morali bolj koordinirati in potrebno bi bilo tudi, da bi pristojni kmetijski uradi sestavili poseben načrt in kmetom svetovali, naj se vedno v večji meri posvetijo gojenju cvetlic.

Cvetlična razstava, na kateri razstavljajo tudi tržaški cvetličarji in med njimi tudi Slovenci, nudi zlasti potrošnikom možnost, da se seznanim z domačim pridelkom cvetlic in raznih okrasnih rastlin ter da se tako usmerijo na potrošno domačega pridelka.

s. š.

RAZLASTITVE ZA NAFTOVOD BODO PRIZADELE DOLINSKE KMETE

Vloženih je bilo 131 prizivov proti prenizko določeni ceni

Lastniki zemljišč v dolinski občini bodo najbolj prizadeti zaradi gradnje naftovodnih naprav v industrijskem pristanišču. Zato bo tudi kmetijstvo v dolinski občini precej prizadeto. Prizadeti lastniki so bili prepričani, kar so jim svoj čas tudi obljubili, da jim bodo razlašena zemljišča plačali po pošteni tržni ceni, se pravi po ceni, ki bo vsaj delno krila zlasti škodo, ki jo bodo utrpeli kmetje, ki

jim bodo odvzeli njive in vinograde. Na žalost pa je ustanova za industrijsko pristanišče, ki razlašča zemljišča za družbo, ki bo gradila naftovod, ponudila lastnikom zemlje zelo nizke cene, ki gredo od 400 do 500 lir za kvadratni meter. Razumljivo je torej, da so se lastniki temu uprli.

Na zadnji izredni seji dolirskega občinskega sveta so svetovalci vseh skupin sprejeli soglasno enotno resolucijo gle-

de tega vprašanja. Po županovem poročilu o najavljenih razlastitvah in po pripombah, ki so jih dali tudi svetovalci LSS, občinski svet ugotavlja v svoji resoluciji, da je občinska uprava dobila od prefektуре parcelarni načrt ter prvi seznam imen 187 lastnikov, ki jim bodo razlastili zemljišča za gradnjo naftovoda. Ta seznam je bil po zakonu izo- bešen na občinski oglasni de- škli od 3. do 19. maja.

Resolucija nadalje ugotavlja, da je bilo v predpisanem zakonskem roku na pobudo konzorcialnega odbora za zaščito pravic in koristi razlaščenih lastnikov vloženih na županstvu 131 prizivov proti prenizko ocenjeni vrednosti zemljišč. Število prizivov bi bilo gotovo višje, če bi bile urejene posebne pole vseh prizadetih lastnikov. Vložene prizive bo občinska uprava poslala prefekturi.

Občinski svet v resoluciji poudarja, da soglasa z vsemi vloženimi prizivi, ker je ponujena cena v resnici prenizka, če upoštevamo današnjo vrednost ilre in predvsem tržne cene zemljišč. Zato občinski svet protestira proti določitvi tako nizkih cen in se obrača na predsednika deželne vlade, na vladnega komisarja in na ostale pristojne oblasti s prošnjo naj posredujejo, da bodo prizadetim lastnikom zemljišča plačana po pravični tržni ceni. Hkrati pa občinski svet poudarja, da če bo tej prošnji ustreženo, bodo lastniki zadovoljni in jim ne bo treba vlagati prizivov na sodišče, kar je povezano s stroški in izgubo časa.

RAZSTAVE IN NAGRADE

Živina na razstavi v repentaborski občini

Na virski razstavi, ki je bila v Dolini 9., 10. in 11. maja so bili nagrajeni naslednji vinnogradniki iz dolinske občine:

BELA VINA

Anton Bandi, Prebeneg 28; Albin Žerjal, Prebeneg 40; Valentin Kocjančič, Dolina 115; Maksimiljan Ota, Kroglice 33; Lovrenc Pavlič, Zabrežec 27; Josip Lovriha, Dolina 233; Urh Hervat, Boršt 41; Silvester Zobec, Boljunec 3; Anton Smotlak, Mačkovlje 96; Josip Pangerc, Dolina 187.

CRNA VINA

Josip Kuret, Ricmanje 12; Valentin Žerjal, Boljunec 219; Josip Lovriha, Dolina 233; Josip Žerjal, Boljunec 226; Ljudmila Zuljan, Ricmanje 119; Ivan Santic, Dolina 194.

Na razstavi goveje živine sivorjave alpske pasme iz repentabske občine, ki je bila na Colu 23. maja, so bili nagrajeni naslednji živinorejci:

ZA TELICE

Ivan Guštin, Col 7; Karel Milčič, Repen 50; Josip Bizjak, Col 10; Stanislav Rauber, Repen 2.

ZA JUNICE

Franc Guštin, Repen 22; Ludvik Purič, Repen 13; Alfonz Guštin, Col 12.

ZA KRAVE MLEKARICE

Leopold Škabar, Repen 18; Emil Purič, Repen 15; Emil Guštin, Repen 46; Ludvik Purič, Repen 13.

ZA KRAVE DO 7. LET

STAROSTI

Karel Komar, Fernetiči 5; Anton Guštin, Col 9; Silvester Škabar, Repen 20; Emil Krizman, Repen 34; Alfonz Guštin, Col 12; Marija Guštin, Repen 54; Stanislav Rauber, Repen 2; Ivan Škabar, Repen 30; Leopold Škabar, Repen 18.

ZA KRAVE NAD 7 LET

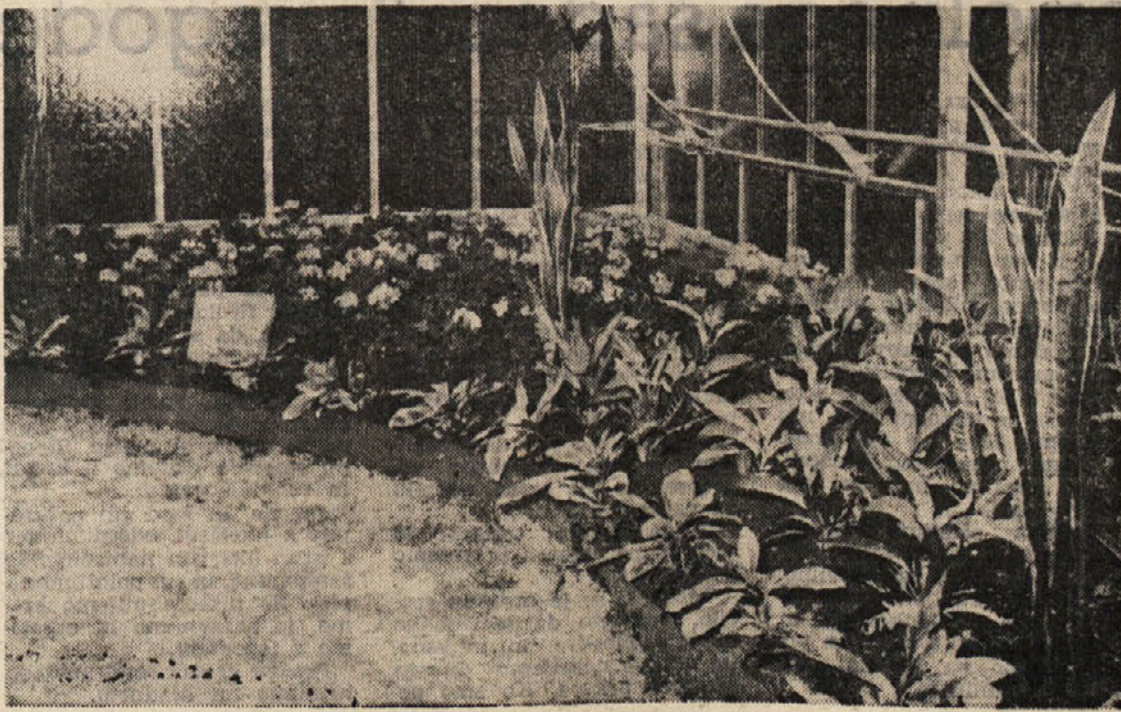
STAROSTI

Anton Guštin, Col 9; Karel Komar, Fernetiči 5; Josip Škabar, Repen 41; Ludvik Purič, Repen 13.

Ludvik Purič iz Repna 13 s pokalom deželne uprave v rokah. Njega sta obe komisiji soglasno nagradili za najboljšo razstavljeno živino, saj je bila njegova živina nagrajena kar v treh kategorijah

Cvetlice in okrasne rastline domačih cvetličarjev

BENEŠKA SLOVENIJA VČERAJ IN DANES

Svoj čas je svilogojstvo prinašalo visoke dohodke

Družba sušilnice sviloprejk (Essicatio Bozzoli) v Čedadu je vabila tudi letos naše kmete, naj pridejo po semena za gojitev sviloprejk.

Toda tudi letošnjemu vabilu se ni odzval nobeden izmed naših kmetov, ker nimajo več s čim gojiti dragocenih sviloprejk. V krizi sviloprejštvstva so namreč posekali vse murve.

Vendar je predstavljala nekdanja sviloprejšta za naše kmete vir bogastva. Iz uradnih podatkov, ki smo jih dobili pri trgovinski zbornici v Vidmu, je razvidno, da smo pridelali 1907. leta v Grmeku, Brdu, Roncu (kasneje je bil Ronac priključen Podbonescu), Sv. Lenartu, St. Petru Slovenov ob Nadiži, Srednjem in Tarčetu (za Tarčet velja isto kot za Ronac) 28.087 stotov dragocenih bub sviloprejk. V poznejših letih se je sviloprejšta še bolj razvila, danes pa je popolnoma opuščena iz razlogov, ki smo jih zgoraj navedli.

Kriza sviloprejšte se je začela med 1930. in 1940. letom in je dosegla vrhunec po prvih letih druge svetovne vojne z razvojem tekstilne industrije in z odkritjem najlona. V zadnjih letih je povpraševanje po sviloprejšti spet naraslo, prav tako se je dvignila cena. Če bi imeli danes v naših dolinah isto proizvodnjo kot 1907. leta, bi predstavljala za nas pravo bogastvo. Lansko leto so plačevali furlanskim kmetom bube po 900 lir kg. Letos, po prispevku, ki ga bo dala deželna uprava, se bo dvignila cena na 925 lir kg. Po tej ceni bi zdaj za 28.087 stotov dobili (proizvodnja iz 1907. leta) 2 milijardi 597 milijonov 47 tisoč 500 lir, kar bi pomenilo nad sedemkrat več, kot je sedanjí povprečni letni dohodek, ki ga nudi zemlja našim kmetom v tistih krajih, kjer je bila pred leti razvita sviloprejšta.

Ceprav govorimo tu samo o sviloprejšti, mislimo, da ne bo odveč, če bi dodali še to, da smo pridelali pred petindevsetimi leti samo v dolinah vzhodne Beneške Slovenije 30 tisoč stotov ravnopravnega sadja, največ jabolk vrste «sevke», to je najslajše jabolko, ki ga ljudje poznajo. K

temu moramo prišteti še nad 25 tisoč stotov kostanjevega prideka in nad 50 tisoč stotov krompirja. In vse to so naši kmetje zlahka prodajali po dobri ceni, s čimer se je dalo živeti, tudi če ne upoštevamo še dohodkov iz gozdarstva, živinoreje itd.

Danes, kot smo že prej ugotovili, je svilogojstvo popolnoma opuščeno in s tem je zmanjkal znaten dohodek našega kmeta. Kostanj hira zaradi bolezní (raka) in kmetje so prisiljeni sekati kostanjeva drevesa v velikih količinah (približno 70 tisoč stotov na leto). Kar se ga pridelava, ga je težko prodati ali pa se proda po zelo nizki ceni. Čez kakih deset let ne bo več govora o kostanju pri nas. Zalostna ugotovitev. Približno isto velja za sadjarstvo. Če jabolka ne obrodijo, imajo svojo lepo ceno, če pa dobro obrodijo, imajo nobene vrednosti, ali sploh se jih ne more prodati. V zadnjih tridesetih letih se je znižala proizvodnja sadja za dve tretjini.

Tako so zmanjkali vsi glavni viri, iz katerih je naš kmet

kril izdatke v svojem proračunu, s katerim se je družina oblačila, plačevala davke in se preživljala. Ker se s samim krompirjem človek ne more preživljati, mu ni preostalo drugega kot vzeti kovček v roke in si poiskati kosček kruha v tujini. Zato nam je tudi razumljivo, zakaj se tako masovno izpraznjujejo naše vasi.

Ni bil naš namen, da bi razpravljali v tem članku o splošnem gospodarskem stanju naše ožje dežele, a ko govorimo o nekem specifičnem gospodarskem problemu, se ne moremo izogniti drugih gospodarskih problemov, ki so tesno povezani med sabo. K dohodkom, ki smo jih imeli od sviloprejšte, smo našli še druge gospodarske paroge, katere danes pešajo ali pa jih ni več. To pa smo storili zaradi tega, da bi bila čim bolj jasna slika o naših težkih gospodarskih razmerah. Predvsem smo želeli dokazati, da ni bilo vselej tako. Hoteli smo tudi še enkrat poudariti pristojnim oblastem in odgovornim organom naše dejansko gospodarsko stanje.

IZIDOR PREDAN

Predsoba - slika družine

V starejših kmečkih domovih, ki so ponekod še sedaj ohranjeni, je bila veža, kamor je človek stopil, ko je odprl hišna vrata. V veži ni bilo kdove kakšne posebne opreme, saj se tam pravzaprav nihče ni dalj časa zadrževal. Veža je vendar samo «prehodni» prostor, kakor se temu pravi.

Dandanes pa je takih kmečkih domov čedalje manj, ker so tudi prebivalci, ki se ukvarjajo samo s kmetovanjem, vedno redkejši. Hiše, ki jih sedaj zidajo, imajo vse bolj meščanski videz in tudi njih notranja ureditev je taka, kot v stanovanjih v mestu.

Zato je v takih domovih namesto veže — predsoba.

Kdor stopi v hišo, bodisi da je to tujec ali pa domačin, si bo lahko po predsobi ali veži, napravil sliko o družini, ki v hiši prebiva.

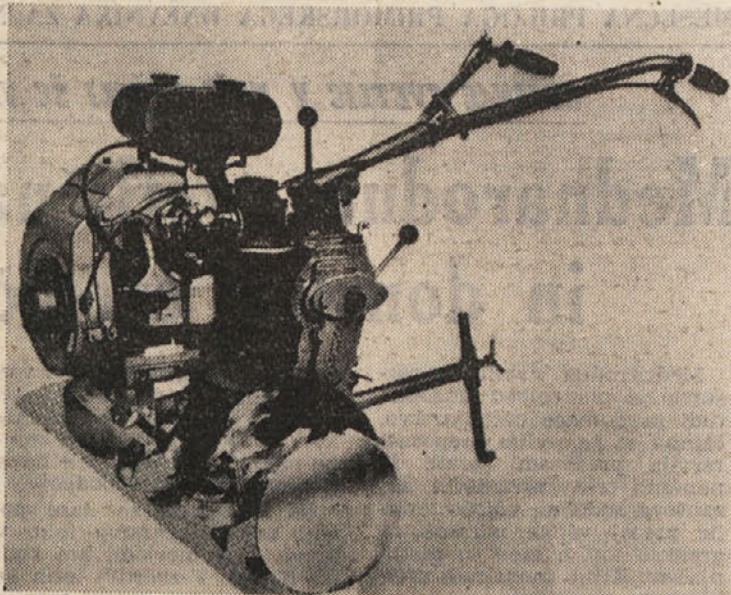
Po navadi je v predsobi obešalnik in stajalo za dežnike ter ogledalo. Poleg tega pa je primerno, če obesimo na steno kako sliko, poličko za cvetlični lonec. Če je veža dovolj prostorna, postavimo v vežo še manjšo mizico s stolom.

Mnogi mislijo, da je predsoba oz. veža, prostor, ki je najbolj pripraven, da v njem odlagamo vse, kar ni v drugih prostorih potrebno. Prazne skatle, kovčki, oškrbljeno ogledalo in podobno, odložijo ponekod kar v predsobi. In potem tisti obešalnik! Vedno je poln raznih oblek družinskih članov. Tako, da je tam že pravcata garderoba. Ko pa pride kdo na obisk ali po opravkih, nima kam obesiti svojega plašča, nima kam položiti klobuka. Tako urejena predsoba ni v čast ne družini ne gospodinji.

ZADRUŽNIŠTVO

To rubriko vam nudi Kmetijska zadruga v Trstu - Ul. Foscolo 1

Kmetijska zadruga na sejmu Alpe Adria

Motorni kultivator «Casorzo SU 3»

Kmetijska zadruga je letos prvič nastopila na ljubljanskem sejmu Alpe Adria, in sicer je na njem prikazala izbor motornih strojev iz:

ključkov, ki pridejo v poštev zlasti za manjše in srednje kmetije. Razstava je obsegala okrog 10 kompletnih strojev, univerzalne motokultivatorje, kosilnice, škroplilnice na visoki pritisk in številne priključke. Zanimanje za razstavljene izdelke je preseglo vsako pričakovanje, že prve dni pa je vse stroje odkupilo neko trgovsko podjetje iz Kopra, kar dovolj zgovorno potrjuje interes poslovnih krogov iz sosednje Jugoslavije za te naprave. Za stroje in priključke (plug, kosilnico, žago, itd.) so se ves čas sejma zanimali številni zasebniki in predstavniki kmetijskih zadrug iz Slovenije in iz drugih jugoslovanskih republik. Še posebno zanimanje pa je vzbudil stroj Casorzo, in sicer model SU 3, opremljen s pogonskim strojem 8 KS moči, ki je zelo ročen in vsestransko uporaben, saj je mogoče z njegovimi številnimi priključki opravljati nenavadno veliko število raznih del. Na razstavi je Kmetijska zadruga prikazala tudi večjo varianto tega modela, in sicer tako, ki je opremljena s

Tudi cena stroja ni pretirano visoka, saj stane na primer manjša varianta SU 3 skupaj z vsemi priključki le okoli 500.000 lir.

NEKAJ ZA NAŠE GOSPODINJE

Zdravilna moč „popolnega sadeža“... jagode

Najbolj navdušeni ljubitelji jagod zatrjujejo, da je to «popoln sadež». Je lepe oblike in barve, ima prijeten vonj in okus ter je hranilen in zdravilen.

Morda je taka trditev rahlo pretirana, vendar pa je res, da so jagode močno cenili že prastari narodi. Saj sta jo ovekovečila celo rimska pesnika Ovid in Vergil. Jagodam so poleg tega že od nekdaj pripisovali zdravilno moč proti raznim boleznim. In sodobna znanost je to tudi popolnoma potrdila.

Mnogi uživajo jagode prav zaradi zdravilnih in koristnih sestavin, ki jih vsebujejo. Sadni sladkor in organska kislina v jagodah sta zelo krepilni in osvežujoči sestavini. Jagode pa štejejo med tisto sadje, ki ima največ vitamina C. V 100 gramih jagod je 60 do 100 miligramov tega vita-

mina, kar pomeni, da zadostuje za zaužiti 150 do 200 gramov jagod, da zadostimo dnevni potrebi našega organizma po vitaminu C. Jasno je, da nam prav nič ne škoduje, če pojemo tudi kaj več jagod na dan. Zanimivo je tudi to, da vsebujejo bolj rdeče jagode več vitamina C. Jagode pa vsebujejo še druge vitamine: vitamin B, vitamin K in A.

A tudi rudninske snovi, ki so v jagodah ni omalovaževati: kalij, natrij, kalcij, magnezij, fosfor in železo. Zlasti železa je v jagodah precej. Poleg šipka imajo jagode največji odstotek te rudnine. Zato je nadvse koristno za malokrvne, da uživajo čim več jagod.

PITA S KREMO IN Z JAGODAMI

250 g moke, 250 g sladkorja,

150 g sur. masla, 100 g smetane, 50 g kakava, 5 jajc, marsala, poljubni liker, 10 lepih jagod, 1 vanilin, pribl. 6 šampaninov, drobtinice.

Moko presejemo na desko in ji dodamo 150 g sladkorja, kakao in vanilin ter vse dobro premešamo. V sredini napravimo jamico, v katero ubijemo celo jajce in rumenjake. Temu dodamo še surovo maslo, ki ga moramo zdrobiti, in vse skupaj takoj prenetemo v testo. Ako je testo pretrdo, mu prilijemo žlico ali dve vode. Iz testa napravimo hlebec, ki ga pustimo najmanj pol ure počivati.

Medtem očistimo jagode, jih operemo in odcedimo, zatem pa še vsako razpolovimo. Ko je to opravljeno, potresemo jagode s sladkorjem in jih poskropimo z likerjem ter jih denemo na hladno, najbolje v hladilnik.

V kozičko denemo 3 rumenjake in 75 g sladkorja ter dobro stepemo s šibico ali pa z leseno žlico tako, da dobro narastejo. Šele tedaj dodamo 7 žlic marsale in 7 žlic likerja. Oboje dodajamo po žlicah tako, da damo naslednjo žlico šele tedaj, ko je prejšnja že dobro umešana.

Posodo, v kateri je krema, denemo v drugo posodo, ki je v njej vrela voda in stepamo kremo tako dolgo, da postane penasta. Takrat jo odstavimo in pustimo, da se ohladi. Medtem večkrat omešamo, da preprečimo, da se na površju ne napravi kožica.

Pekač za pite (premer 26 cm) namažemo in potresemo z drobtinami.

Testo, ki se je medtem sploščilo, zvaljamo, da dobi obliko okrogle ploskve, in tolikšno, da z njo pokrijemo dno in stranice pekača. Ko smo pe-

kač obložile, prebodemo testo z vilicami in ga pokrijemo z naoljenim papirjem ter nanj usujemo suh fižol ali grah. Zatem denemo pekač v že gorko pečico (180 st. C) in pustimo peči približno pol ure.

Ko je pita pečena, jo vzamemo iz pečice, odstranimo papir s fižolom ali grahom in pustimo, da se shladi. Ko sta testo in krema hladna, stepamo smetano, ki mora biti zelo hladna. Paziti moramo, da ne stepamo premočno, da ne bi napravili masla. Stepeno smetano dodamo h kremi in rahlo zmešamo.

Jagode, ki smo jih poskropile z likerjem, odcedimo ter z istim likerjem namočimo še šampanine, ki jih položimo na pito. Na piškote ulijemo kremo, jo poravnamo in okrasimo z jagodami.

Preden kremo serviramo, jo hranimo na hladnem.

Po slabih cestah v prijetne okoliške osmice

Ali naj spet pišemo o vprašanju naših poti. In vendar je to potrebno, čeprav ni upati, da bi bilo kaj zaleglo. Poti so danes nekaj drugega kot so bile nekoč, ko so služile sto in tisočkrat manjšemu prometu. Ne le manjšemu, ampak tudi manj nevarnemu. Če prevzema pokrajina važnejše občinske poti v svojo upravo, je to zaradi dejstva, ker so te poti neprimerno bolj prometne. Takšna je tudi pot v Šempolaj-Mavhinja-Sesljan (mimo Cerovelj). Tukaj se ob nedeljah odvija izredno velik promet. Izletnikom voznja po glavnih cestah prešeda in si želijo na stranske poti, ki jim nudijo več miru, dobrega zraka in zelenja. Tod vodi pot tudi k gostinskim obratom.

A kdo se zmeni za to strarsko pokrajinsko pot? Pokrajinska uprava je menda nanjo popolnoma pozabila. Le tu in tam se pojavi cestar, da zasilno zamaši preveč nevarne kotanje. To je vse. Mislimo, da če bi pokrajinska uprava upoštevala stopnjo potrebe, bi bil ta cestni trak za korenito popravilo med prvimi. Par krepkih nalivov bo cestnice tako izpralo, da bo na nekaterih mestih odpovedalo.

PROSEK

Kaže kot bi občira na nas popolnoma pozabila, saj se ne zmeni niti za najnujnejše vaše zadeve. Vaška snaga je pod kritiko, celo onim, ki se za to manj zanimajo, se to gabi. Ne moremo razumeti, da je bilo nekoč v tem oziru neprimerno bolje in so pometaci skrbeli, da ni bilo po vasi raznovrstnih odpadkov. Danes je te resnake veliko več kot nekoč, a pometacev veliko manj, oziroma jih sploh ni. Smetišče za pokopališčem (!) je najboljša slika nevarnosti in brezbrčnosti občine, oziroma vaškega načelnika; nekaj takega bi ne trpele niti v najbolj zakotni vasi. Se koliko časa bo ta sramota visela nad našo vasjo?

Pred par leti so nategovali z deli za odvodne jarke. Kanalizacija je bila nujno potrebna. A ne takšna kot je ta, ko jarki ne požirajo, ker so menda zamašeni. Ni naša naloga stikati za vzroki, marveč le ugotavljamo dejstvo in želimo, da se odtok čimprej uredi.

Pot skozi vas do železniške postaje Prosek je zelo prometna. A tudi vedno kos nevarnosti, ki jo prinašajo vozila z brzino 60 km na uro. Ne ve-

mo, če so nekateri vozniki ponoreli, ali nas mogoče smatrajo za ničvredno količino. Bilo kakorkoli, a tudi v tem pogledu mora nadzorna oblast poskrbeti, da bomo na tej poti pred vozili bolj varni.

Pravijo, da je treba kmetijsko gospodarstvo podpirati. Tudi je kmetijski minister priporočal pogozdovanje. Kaže kot bi se to ne tikalo naše pokrajine, saj nam stvarnost govori prav nasprotno. Ustrezni organi se ne zmenijo ne za vprašanje vode, poti i. e., kar vse bi bilo pri nas potrebno za napredek kmetijstva (zelenjadarstva, cvetličarstva). Gozd bi bil učinkovita kultura. A še to, kar je (borov gozd), je v nevarnosti, ker ri potrebnega varstva. Prav tako postajajo naše senožeči bolj igrišča nedeljskih izletnikov kot pa privatna lastnina Prosečanov.

PO SPODNJEKRAŠKIH OSMICAH

Na praznik dela sem z družbo napravil izlet po našem spodnjem Krasu, in to tudi z namenom, da obiščem nekaj osmic in pokusim to in ono viro. Prijetno mi je bilo ugotoviti, da so naši ljudje veliko vložili v izboljšanje stanovanjskih prostorov. Mnogo je novega, modernega in tu in tam v pretirani meri, kar se s celotno sliko dotične domacije ne sklada.

Povsod smo naleteli na precej okusno pijačo. A smo vsi bili mnenja, da bi iz lanske letine lahko bila še boljša. Glede cene se nismo pritoževali. Povsod je bil dober obisk in pred nekaterimi osmicami polno vozil. Je res, da niso več osmice le za domačine, ampak predvsem za nevaščane, še posebno, če je pridelek odličen. Prijetno je malo pokramljati ob preprosti mizi, kjer se človek bolj sprosti. Domača prosta beseda, dobra, volja in večkrat tudi razigranost so menda vsem dobrodošle, saj to vsi pogrešamo.

A nekaj smo na tem osmiškem izletu zelo pogrešali: nikjer nismo slišali našega petja, kot je bila navada še pred nekaj leti; nikjer niti naše najbolj ljudske pesmi, ki — ubrano izvajana — tako sveži in dviga. Nekje so ujeli par popevk — tistih, ki niso in ne morejo biti »po naše«. Le en dobrovoljček se je v neki osmici tiho oglašil s partizansko, a takoj utihnil, ko ri bilo spremljevalcev. Spreletela me je težka misel: Praznujemo 20-letnico osvobo-

ditve... Tu in tam plapola ob delavskih domovih rdeča zastava. To nam je pomagala priboriti pesem naših gozdov in planin, pesem iz našega trpljenja, naša partizanska pesem, najzvestejša spremljevalka naših borcev... Naša čudovita pesem! Dragocena lastnina vsega našega ljudstva... Kakšna slara je pomorila njo in druge narodne pesmi?

Vinogradniki! Preden odprete osmico, sporočite uredništvu našega lista, da vam bomo v prilogi »Naša zemlja« ali v nedeljski izdaji »Primorskega dnevnika« brezplačno objavili mali oglas.

Z razstave vina v Dolini

Skrbimo za zdrave čebelje družine

Napredni čebelarji si danes ne žele več rojev, ker dobro vedo, da zaradi rojenja čebelja družina močno oslabi in od nje v naših pašnih razmerah potem ne more več pričakovati kakega medu. Za sodobnega čebelarja danes ni nobena težava, da si vzredi matice iz najboljšega čebeljega rodu potem pa napravi sam umetne roje. Pri takem ravnanju nobena čebelja družina ne oslabi in čebelar usmeri lahko rojilno razpoloženje v nabiranje medu. Seveda pa mora zato z družinami pravilno ravnati.

Noben poseg v življenje čebelje družine vse leto ni tako občutljiv kot ravno prestavljanje. Z njim namreč ne širimo samo življenjski prostor čebelje družine, ampak skrbimo tudi za to, da ima matica vselej dovolj prostora za zaleganje, mlade čebele po dovolj ličink, ki jih lahko hranijo s svojim mlečkom. Rojenje povzročajo pravzaprav mlade čebele z razvitimi golšnimi žlezami, v katerih se nabira mleček. Tega morajo sprosti oddajati mladim ličinkam. Če matica zaradi omejenega prostora ne more zalegati, potem v panju tudi ni ličink, ki bi jih mlade čebele lahko krmile in se s tem sprostile mlečka, ki povzroča v njihovem telesu nekako mučno občutje in napetost. To povečujejo potem še voskovne žleze na trebušni strani, ki izločajo majceno voščene ploščice, s katerimi delajo čebele satje. Zaradi takih mladih čebel vlada v čebelji družini nekako mučno in napeto ozračje, ki doseže potem višek v rojenju. Čebelar mora zato prav do-

bro poznati fiziološko stanje svojih čebel, potem bo šele lahko primerno ukrepal. Iz vsega tega vidimo, da je treba skrbeti za povečanje prostora, da bo matica lahko neovirano zalegala jajčeca. Iz teh se razvijajo ličinke, ki jih mlade čebele dojlje sproti krmijo in s tem oddajajo svoj mleček. Družinam moramo dodajati tudi satnice, ki jih bodo mlade čebele izdelovale in pri tem porabile voščene ploščice, ki jih izločajo voskovne žleze. Če smo storili vse to pravočasno potem nam družine ne bodo rojile. Mlade čebele se bodo sprostile, umirile, ostale v domačem panju in tam delale.

Naš slovenski Znidarskičev panj ima prav to prednost, da lahko plodišče po mili volji razširjamo s tem, da prestavljamo godno zalego v medišče. Ker ima naš panj v plodišču in medišču sate enake mere, je to opravilo še lažje. Družine začnemo prestavljati šele takrat, ko je zunaj toplo in je plodišče popolnoma zaleženo, čebel pa je v njem toliko, da zadaj za okencem sploh ne vidimo več satov. Pri prestavljanju smo včasih močno grešili, ker smo prestavljali preveč satov naenkrat. Izkušnje so pokazale, da je najboljša prestavljanje po obrokih: naenkrat prestavimo namreč največ 3 do 4 sate s pokrito zalego. Postavimo jih strnjeno v sredino medišča. Nastalo praznino v plodišču pa izpolnimo takole: zaležene sate strnemo v sredino plodišča, na obe strani gnezda pa dodamo po en prazen že izdelan sat in eno satnico. Matica bo dodane prazne sate kmalu izdelala, mladice pa bodo izdelale satnico v nekaj dneh. Čez kak teden to delo ponovimo: zdaj bomo prestavili spet pokrito zalego v medišče, praznino v plodišču pa izpolnili z dvema satoma ali s satnico. Tako prestavljamo več tednov, dokler pač traja paša in je treba matici omogočiti zaleganje.

Ob prestavljanju je tudi najlepša priložnost, da napravimo rezervne družinice oziroma umetne roje. Močni čebelji družini se ne bo prav nič poznalo, če ji odvzamemo zaležen sat s čebelami. S takim obročnim prestavljanjem bodo postale naše čebele izredno močne. V plodišču bo matica neovirano zalegala v medišču pa se bo valil mladi zarod. Prestavljamo vsak teden ali na deset dni. Ne smemo pa zamuditi ali celo opustiti, ker bi nam družina lahko rojila.

Naši čebelarji že dobro vedo, da lahko samo močne družine naberejo dovolj medu.

To je važno zlasti za naše slovenske pašne razmere, saj imajo skoraj povsod glavno pašo meseca junija. Če takrat nimamo močnih čebeljih družin, potem sploh nimajo medu. Čebelja družina, ki ima na primer 120.000 čebel, nabere mnogo več medu kot dve družini, ki imata po 60.000 čebel.

Močne čebelje družine so vedno tudi zdrave in ne povzročajo čebelarju prav nobenih skrbi. Seveda pa mora čebelar stalno paziti na njihovo zdravje ter upoštevati vse preventivne ukrepe, da bo lezen sploh ne nastane. Prav pri prestavljanju mora skrbno pregledati vsak zaležen sat. Zdrava zalega je lepe mlečne slonokoščene barve. Vselej naj se čebelarjevo oko ustavi ob presledkasti zalegi, ki jo je treba ratančno pregledati, če morda ne gre za obolele ličinke.

Le od močnih in zdravih čebeljih družin bo imel čebelar koristi in na take bo lahko tudi ponosen.

Kmetijski nasveti

Zakaj kokoši nesejo jajca brez lupine?

Kokoši nesejo jajca brez lupine zaradi različnih razlogov:

Prvi je pomarančkanje apnenca v krmi ali nepravilno razmerje med apnencom in drugimi rudninskimi snovmi. Na to vpliva lahko tudi nepravilno sestavljen obrok.

Drugi razlog je bolezenske narave. Pri pojavu nekaterih bolezni so prvi znak jajca brez lupine. To se dogaja pogostoma tudi po cepljenju proti kokošji kugi z nekaterimi vrstami vakcin (na primer: Muktesvar-vakcina proti kokošji kugi).

Tretji razlog je lahko povsem v okolju. Mraz, posebno nenadne in občasne nizke temperature povzročajo motnje v presnavljanju rudnin in zaradi tega ne morejo tvoriti lupine.

Opozorilo dvolastnikom

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov opozarja dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugo, slovenskem področju, naj pravočasno predložijo zadevne prošnje. V ta namen naj se javijo v pisarni KZ in ZMP v Ul. Geppa 9 med uradnimi urami in naj prinesejo s seboj tevilke parcel. Rok zapade 15. junija.

Kmečki koledarček za junij

Tudi v tem mesecu, kot seveda v vseh pomladanskih in poletnih mesecih, mora biti kmet na njivi, vinogradu, sadovnjaku ali na vrtu vedno na preži proti vsakovrstnim glivičnim boleznim rastlin ter najrazličnejšim zajedavci. Poleg tega je še mnogo drugega dela in mnogo drugih skrbi, ki kmeta v tem mesecu zapostijo od zore do večera, zlasti še, če ima živino, ter sta košnja in spravljanje sena zelo naporni deli.

NA NJIVI sejemo ajdo, cinkvanti in repo. Na rodovitni in pognojeni zemlji pa lahko še sadimo cvetačo, zelje in ohrovt. Krompir poskropimo (1 odst bordoške brozge in

in DDT ali arzenat). Okopavamo gomoljnice (krompir in druge), koruzo, ki jo lahko pognojimo z gnojnicjo ali solitrom, dokler se ne pokažejo prve zastavice (moški cvet).

NA VRTU imamo mnogo dela. Okopavamo, čistimo plevel ter skrbimo za uničevanje raznih zajedavcev. Se vedno presajamo paradižnike, jajčevce (melancane), papriko, cvetačo, solato, zelje, ohrovt, brokole in sejemo repo. Poleg tega, kjer smo prekopalji zemljo z zgodnjim graham, lahko sadimo fižol (tegoline).

V VINOGRADU cepimo divje in precepimo slabe stare trte v zeleno. Čistimo trte dokler zarod ne vzcveti. Paziti

pa moramo, da ne bomo škropili in žveplali med cvetenjem zaroda. Pod trtami naj ne bo plevela, stebila trti pa očistimo poganjkov, ker vse to povzroča vlago, ki pospešuje razvoj glivičnih bolezni.

V sadovnjaku moramo skrbno negovati mlado sadno drevje, saj prav v tem mesecu lahko damo drevescu željeno obliko. Varuj drevesa pred ušmi. Tudi proti piškavosti je treba škropiti vsaj dvakrat.

V KLETI skrbimo da jo ne preveč odpiramo zaradi toplote. Prazna vinska posoda mora biti čista in požveplana.

V KOKOSNJAKU nenehno vodimo boj proti karjancem.

VINOGRADI SO VEDNO V NEVARNOSTI

Tudi rdeči listni ožig je nevarna glivična bolezen

Tudi letos so se na mladem listju v vinogradih v tržaški okolici pojavili madeži in mnogi, zlasti manjši vinogradniki, vprašujejo, kakšna je ta bolezen. Za izkušenega vinogradnika ni to nobena novost in dobro ve, da je to rdeči listni ožig, rdeči palež od nosno rdeči smod imenovana glivična bolezen, ki napada liste že spomladi, od maja do junija. Na spodnjih treh do petih listih se mladih poganj- kov nastanejo pege, ki jih omejujejo glavne listne žile in: so zato oglate. Kakor obli- ka tako je značilna tudi bar- va peg ali ožigov. Pri belih sortah so ožigi rdeče rjavi, pri rdečih pa škrlatno rdeči. V nekaj dneh, kar je odvisno od vremena, listi porjavijo, se

mlad zgodaj škropili, ker zna rdeči listni ožig s časom po- vzročiti precejšnjo škodo.

Azaleja

V poslednjih letih vse bolj pogosto vidimo pri nas zelo lepo grmičasto cvetje — aza- leje. Spadajo v družino vres- nic (Ericacee) in njihova do- movina je Azija. Sporno je večkrat ime, azaleja ali ro- dendron? Obe rasteta v viso- kem gorovju. Tako dobimo n.p.r. Rodendron ferrugineum v Alpah, Apeninih in Pirene- jih. Gofitev teh cvetic v lori- cih ni lahka, ker so navajene na gorski zrak in sonce. Po gorovju v Evropi celo v Nor- veških Al-ah in Sibiriji uspe- va «Azalea procumbens». Prak- tično danes razlikujemo zim- zelene in listopadne azaleje. Razširjena je sorta zimzelena azaleja. Razmnozujemo jih s potaknjenci ali jih cepimo ra- sorto «Hekse» s škrlatno rde- čimi cvetovi. Ta sorta ima lastnost, da se lahko uko- renini, medtem ko se neka- tere lepe sorte nerade ukore-

nijo s potaknjenci. Azaleje spadajo gotovo med najlepše cvetlice lončnice. Na vseh tr- žaških dosežanjih cvetličnih razstavah smo imeli priliko občudovati najlepše sorte med najlepšimi in zato ni čudno, da si jih vse več želimo v na- ših domovih. Azaleja zahteva svetel prostor blizu okna, ne prenaša pa sončne svetlobe. Neuspeh gojitve je pripisati previsoki sobni temperaturi. Odcvetelim grmičkom poreže- mo ostanke cvetov in jih pre- mestimo v zaveten polsenčen kotiček na vrtu. Dobro ohran- jere azaleje imajo v jeseni lepo razvite popke, ki nam bodo dali novo cvetje in no- ve poganjke.

Azaleja ljubi humusno zem- ljo kisle narave. Najbolj ji prija borova črnica. Ne pre- nese trde apnene tekoče vo- de. Zalivati ji moramo z de- ževnico. Gnojimo jim z zaliv- kom pripravljenim iz kokoš- jega gnoja (kurjekom) zme- šanim nalašč za azaleje pri- pravljanim gnojilom. Pozno v jeseni shranimo te cvetlice na hladnem prostoru.

Dr. J.

PRIPRAVIMO SE ZA KOŠNJO

Res, da je sedaj zgodaj pisa- ti o začetku košnje in svetova- ti, kako naj ravnamo s pokoše- no travo. Če pa nočemo, da bi nas čas presenetil, se mora- mo že sedaj pripraviti. Ker, žal, prevladujejo kose, mora- mo najprej pregledati in ure- diti to orodje. Tisti pa, ki so imeli srečo, da so si na- bavili motorni kosilnik, bodo seveda mnogo lažje in hitreje pokosili. Toda tudi ta pripo- moček moramo pregledati in ga pripraviti za košnjo.

Priprava kos, strojev in or- ganizacija košnje so le naj- osnovnejše misli o tem, kako bomo organizirali košnjo, da bo čimveč in pravočasno po- košeno. Prav gotovo, da vse- povsod ne bo šlo gladko in bodo še mnogi travniki pre- pozno pokosili, nekateri pa sploh ne bodo. Toda z vz-ajemno pomočjo pri pripravi košnje lahko marsikaj bolje uredimo.

Tudi s pravilnim sušenjem in spravilom so preglavice zlasti v krajih, kjer mnogo dežuje. Zato pa krmo sprav- ljamo kot seno. Tako napol- suho seno bi dosušili v seni- ku s pomočjo ventilatorske sušilnice na hladni zrak.

Za sodobno prehrano živine potrebujemo več dobre sila- že in manj sena. Zato si tam, kjer je možno, pripra- vimo preprost silo, lahko pa tudi trpežen silos iz be-

tona ali kovine. Tudi o tem se posvetujmo s strokovnja- ki kmetijske organizacije.

Vesti iz Števerjana

Za letošnje volitve v ob- činski svet so števerjanski volivci vložili tudi dve listi in sicer listo Občinske enot- nosti, na kateri kandidirajo napredni ljudje iz vasi, ter listo lipove vejice, na kateri kandidirajo osebe, ki pripa- dajo Slovenski demokrati- zvezi in pa Slovenski kršča-nsko-socialni zvezi. Na listi lipove vejice dosedanji župan Podversič ne kandidira več.

Prejšnjo nedeljo je bila v Števerjanu uradna svečanost, s katero so izročili vodovod svojemu namenu. Otvoritve- ne svečanosti so se udeležili občinski svetovalci obeh sku- pin, šolski otroci ter številni vaščani. Vodovod pa še ni popolnoma urejen, pa tudi njegovo delovanje ni brezhib- no. Potrebno bo še marsikaj popraviti ter dodati, da bodo tudi v konicah dobili vodo vsi občani, tudi tisti, ki so v višjih legah ali bolj od- ročnih krajih. Ko bodo opravi- li še za 13 milijonov lir raznih del, bo vodovodno omrežje razporejeno po vsej občini. To pomembno javno delo bo skupno stalo okoli 60 milijonov lir.

Zanesljivo določanje pristnosti semen

Ze proti koncu prejšnjega stoletja, ko so začeli nad- zorovati seme, so pristnosti semena posvečali posebno pozornost, saj so začeli nadzo- rovat semena predvsem za- radi tega.

Ker je seme pri številnih vrstah in skoro pri vseh sor- tah zelo podobno, ga na pogled ni mogoče ločiti. Obsta- ja nevarnost, da pride pod napačno oznako v promet. V primeru napačne ali manj- kajoče označbe semena, bodisi v prometu ali pri setvi, lah- ko nastane velika škoda. Tu- di zakon o prometu s seme- nom zahteva pravilno ozna- čevanje vrste in sorte semena. Za kupca je važno, da dobi vrsto in sorto, ki jo je naročil.

Pristnost semena je popol- na skladnost z njegovo označ- bo. Pri večini kmetijskih kulturnih semen lahko že s povečevalnim steklom ali celo brez njega ugotovimo pristnost po morfoloških zna- kih semena, in sicer storimo to laboratorijsko. Velikost, oblika, barva in teža seme- na nudijo za razpoznavanje potrebne znake. Anatomska zgradba semena in obrisi stanic z opazovanjem struk- ture pod mikroskopom in drugi znaki omogočajo, da določimo pristnost, vendar pa te metode zaradi pripravljanj in zamudnega opazovanja ved- no manj uporabljajo.

Z opazovanjem kalčkov in mladih rastlinic lahko po metodi Eifriga zelo zaneslji- vo določimo sorte nekaterih semen. Kalčke in mlade ra- stlinice lahko zelo hitro vzgo- jimo v laboratoriju pod na- pravo za umetno osvetlitev. Po tej metodi opazujemo, kakšno barvo ima hypokotyl mladih rastlinic krmne, slad- korne in jedilne pese in tako ugotovimo sorto pese, vrste križnic in drugih semen. To- da tudi ta metoda zahteva daljšo dobo za ugotovitev pristnosti semena, zato so razni strokovnjaki — analitiki iskali nove metode za ugo- tavljanje pristnosti semena, ki bi zagotavljali največjo zanesljivost in v čim krajšem

času. Pri tem so dali pred- nost kratkotrajnim novim laboratorijskim metodam.

Metoda po Gentnerju je hitra in zanesljiva za razne vrste semen za preskušanje pristnosti. Nekatera semena in kalčki vsebujejo snovi, ki fluorescirajo, vidne so v te- mi, če jih osvetlimo s fluo- rescenčno svetlobo analize kvarčne svetilke. Snovi sta- nijo in stančijo v tej svetlobi reagirajo in se belkasto mo- drikasto svetijo. Ta metoda nam omogoča razlikovati šte- vilne vrste in sorte, pri ka- terih bi bilo skoraj nemogoče določiti pristnost po zunanjih znakih.

Za razlikovanje trpežne ljuljke in mnogosvetne ljulj- ke nakalimo seme, in ko se v 14 dneh koreninice razvi- jejo na filter podlagi nad 10 cm dolžine, podložimo test s skaljenim semenom pod svetlobo kvarčne svetil-

ke in določimo odstotek zrn, ki se svetlikajo po sle- dovih koreninice. Pri mnogo- cvetni ljuljki sledovi koreni- nic fluorescirajo, pri trpežni ljuljki pa sledovi koreninice ne pokažejo nobenih znakov.

Seme rumenega belega ovs- sa se na pogled ne da ločiti, pač pa to lahko storimo pod svetlobo kvarčne svetilke. Se- me belega ovsu dobi pod to svetlobo svetel belkasto mo- drikast sijaj, seme rumenega ovsu pa temnorjavo barvo.

Za razločevanje podobnega semena vrtnega in krmnega graha opazujemo seme pod to svetlobo in seme lahko ločimo, ker se seme vrtnega graha svetli, seme krmne- ga graha pa ostane temno.

Če hočemo razločevati se- me čebule, pora in drobnja- ka, kalčke po 10 dneh kalit- ve med filtrom krepko zmeč- kamo, tako da filter popije tekočino, potem pa takoj

opazujemo pod kvarčno sve- tilko. Po barvi zmečkanih kalčkov oziroma soka na fil- tru določimo vrsto semena.

Semena kumar in dinj ra- zlikujemo po 4 dneh kalitve s tem, da klice opazujemo pod fluorescenčno svetlobo in po barvi določimo vrsto semena.

Podobno lahko razločimo tudi semena nekaterih detelj, seme njivske ogrščice v repici itd.

Fenolni način uspešno upo- rabljajo pri žitnih sortah, gra- šicah, travah, endiviji in ra- diču itd. S kombinacijo fenol- ne reakcije z oblikovnimi zna- ki semena je mogoče z goto- vostjo določiti vrste ječmena. Fenolni način omogoča razvr- ščanje v posamezne skupine, to pa je treba za ugotovitev sort dopolniti tako, da si ogledamo še zunanje znake se- mena.

Pri pšenici nam ta metoda s fenolom omogoča, da razli- kujemo več sortnih skupin. Tako moremo razločiti sorte, ki spadajo k različnim reakci- skim skupinam. Ugotoviti je mogoče skupine sort z nega- tivno, šibko, močno in: zelo močno spremembo na fenol. Tudi rumeno grašico, ki se po morfoloških znakih težko loči od panonske, lahko loči- mo s fenolnim načinom, ker se vidno črno obarva, medtem ko panonska samo malenkost- ro reagira.

Nadalje lahko s fenolom točno ločimo seme endivije in radiča, čeprav je obojno seme zelo podobno.

Kemične spremembe nam v mnogih primerih omogočijo, da določimo pristnost seme- na. Če denemo seme na vod- lago, napojeno z razredčeno solno kislino, po spremembah lahko ločimo ozkolistno graš- co od močro podobne kocina- ste grašice.

Po navedenih in drugih me- todah lahko v kratkem času laboratorijsko dosežemo za- nesljive uspehe. Lahko je se- me res tisto, kot je označeno, lahko je druge vrste, kot je označeno ali pa je mešanica več vrst oziroma sort.

posušijo in odpadejo. Proti je- seni od avgusta do septem- bra se rdeči ožigi zopet poja- vijo, tokrat na vseh listih, ki pred časom odpadejo, kar kvarno vpliva na dozorevanje lesa in grozdja.

Povzročiteljica bolezni je glivica, ki prezimuje v odpad- lem listju, kjer si do spomladi napravi zimske trose v me- hovnih skladastih plodiščih. Veter in dež zanašata trose ra listje. Na listnih pegah nastanejo poletni trosi, ki po- vzročijo drugi pojav ožiga proti jeseni.

Kakor peronospero zatremo tudi rdeči ožig s pravočasnim škropljenjem. Kjer bolezen močno nastopa, je treba kma- lu potem, ko so se razvili li- sti, prvič škropiti z 1,5 odst. bordoško brozgo (galico), ali pa z ustreznimi kemičnimi preparati, ki jih dobimo v kmetijskih trgovinah. Ko so rdeče lise že vidne, je škrop- ljenje prepozno. Nadaljnja škropljenja, ki jih opravljamo zaradi peronospere, so u- činkovita tudi zoper rdeči ožig. Odpadlo listje je treba podkopavati, da uničimo kali- te bolezni.

Pri nas se posveča premalo pozornosti tej glivični bolezi- ni in se v glavnem v vinoga- dih borimo le proti perono- speru in ojdju. Zato bi ne bilo napak, če bi prizadeti, ki jim je ta glivica letos napad- la trtne liste, prihodnjo spo-

Slovenski cvetličarji na mednarodni cvetlični razstavi: Ivan Vertov-ec s Kolonkovca, Ivan Regent in Srečko Orel s Prosema

Darovi in prispevki

Ob 25-letnici smrti Friderika Coka darujeta družini Skrinjar in Cok 3000 lir za Dijaško Matico.

Nameste cvetja na grob tragično preminulega nam dragega Olivera Gombaca, poklanja družina Kjuder in Cok iz Ljubljane 5.000 za Glasbeno Matico v Trstu. V počastitev spomina pok. Josipa Fiserja darujeta Ema in Fani Kerševan 1.000 ter Emil in Tonka Colja 1.000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar. Ob 20 obletnici junaške smrti Danila Pregarca darujeta brat Zdravko ter svačinja Melita v družino 3.000 in sestra Sonja z možem Justom 2.000 lir za Dijaško Matico.

V DALMACIJO!

S skromnim stroškom bo pred vami zaživel Dalmacija v besedi, slikah in zvokih. Dva najstarejša dalmatinskih pesmi na gramofonskih ploščah vloženi v brošuro "Zvuci domovine" opremljena s številnimi slikami in razlagi, vam bo pričarala Dalmacijo v vaš dom.

V Tržaški knjigarni dobite navedeno in druge brošure s ploščami po 1.600 lir. Obiščite knjigarno in ne bo vam žal.

AUTOVOX

AUTOVOX

AVTORADIO — OJACEVALCI
ZA AVTOMOBILE IN PULMA-
NE — ANTENE IN PRIBOR —
RADIOGRAMOFONI —
BREZPLACNO MONTIRANJE
IZREDNE CENE ZA IZVOZ
TVRDKA

Sergio Roselli

IMPORT — EXPORT
TRIESTE — TRST
VIA TOR SAN PIERO 2
TEL. 31294

V TRGOVINI

VELIAK - ŠPORT

TRST
Ul. dell'Istria 13 — Tel. 44-237

dobite
VSO POLETNO SPORTNO
OPREMO
za v hribe, morje in za jezera
kopalne obleke — kvalitetno
blago.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 31. t.m. ob 16.
uri Scopecolor film:

«LA VERGINE
IN COLLEGIO»

(DEVICA V KOLEGIJU)

Dve uri prijetnega smeha
Igra: Nancy Kwan

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 30. t.m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

La cieca di Sorrento

(SLEPA IZ SORRENTA)

Igrajo: Diana Martin, Anthony Steffen in Leontyne Mai

Zgodba je pretresla milijon gledalcev

Kino na Črčinah

predvaja danes, 30. t. m. ob 15. uri film:

JOSELITO
CESAREO QUESADAS
ENRIQUE RAMBAL

JOSELITO
IN AMERICA

JOSELITO
IN AMERICA

JOSELITO
V AMERIKI

V ponedeljek, 31. t.m. ob 18. uri
ponovitev filma.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 30. t. m. ob 16. uri

LA DONNA
DI PAGLIA

JOHN WICK
JOHNNY SEKKA

Diretto da
BASIL DEARDEN

Produttore
MICHAEL RELPH

EASTMANCOLOR
STUDIO CITY - CALIFORNIA

(SLAMNATA ŽENA)

Pri MAGAZZINI TOLENTINO

TRST - VIA XXX OTTOBRE, 5 - TEL. 35524

se je pričel SEJEM KOPALNIH OBLEK

Bogata izbira od 2.990 lir dalje

Pomladanske in letne novosti:

žensko in moško blago, srajce,
bluze, perilo in vsa galanterija
po konkurenčnih cenah

pri A. PERTOT

TRST, Ul. Ginnastica št. 22 - Tel. 95998

EMPORIO AUTO - MOTO

LORENZI

Vam nudi DELE in NADOMEST-
NE DELE za vsa motorna vozila:
svetle, trikotnike, svetilke, pre-
proge, prevleke, kroglice, ležaje,
AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.

IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNH BATOV — PISTONI
VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.
REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

ELETTROMARKET

PRALNI STROJI — HLADILNIKI —
STEDILNIKI NA PLIN IN ELEKTRIKO
svetovno znanih znamk
REX, CANDY, CASTOR, HOOVER
ELEKTRO GOSPODINSKI PREDMETI —
TELEVIZORJI — LESTENCI —
KRISTALNA IN PORCELANASTA POSODA —
TRIESTE — TRST, Strada Vecchia dell'Istria 3
Tel. 812238 (Na trgu pri Sv. Ani)

NOVA URARNA IN ZLATARNA

Sedmak

NABREŽINA — Center

Vam nudi bogato izbiro ur
priznanih znamk, zlatih in sre-
brnih dekorativnih predmetov

ZELO UGODNE CENE!

Dežni
plašči
nylon

ZA ŽENSKO IN MOŠKE PLAŠČI IMAJO
VDELANO VOLNOENO PODLAGO, KI SE
V POLETNI DOBI LAHKO ODSTRANI —

Po zelo nizkih cenah
od Lit. 3.500,— in 4.500,—

IZKORISTITE PRILIKO!

MANUFAKTURNA TRGOVINA

RADO SPAN

Goriško-beneški dnevnik

KANDIDATNE LISTE NA OGLASNIH DESKAH

V goriški občini kandidira
na petih listah 54 Slovencev

Volilne priprave po slovenskih občinah - Slovenski kandidati tudi v Tržiču in Krmini

Včeraj so v Gorici nalepili občinske proglase za bližnje volitve, na katerih so pod svojim volilnim znakom navedena imena kandidatov vseh obinskih strank. Ki nastopajo pri teh obinskih volitvah v goriški občini. Praviako so objavili lepake z imeni pokrajinskih kandidatov po posameznih kolektih.

Tudi v Dobreddu, Sovodnjah in števili so objavili lepake s kandidati obeh list, ki v teh občinah nastopajo za občinske volitve. Kot znano imamo v vseh treh občinah napredno listo občinske enotnosti, poleg nje pa še listo z lipovo vejico. Danes dopoldne ob 9.30 bo občinska volilna komisija v Dobreddu izbrala tudi 10 skrutinorjev, po pet za vsakega izmed volilnih sedežev v Dobreddu in v Dolu. Tudi v Sovodnjah bodo izbrali 10 skrutinorjev, za volilna sedeža v Sovodnjah in v Gabrijah. V števili, kjer imajo samo en volilni sedež, pa bo dovolj pet skrutinorjev.

Med osmimi listami, ki nastopajo za občinske volitve v Gorici, jih je pet, ki imajo tudi slovenske kandidate. Poleg liste z lipovo vejico, ki šteje 22 kandidatov, ki so vsi slovenskega porekla, je na listi PSI med 35 kandidati tudi 15 Slovencev, za naslednjo zaporedno številko: 2. dr. Peter Sanci, občinski svetovalec; 10. Rihard Cristiani, delavec, Pevma; 12. Karel Drufova, kmet z Oslavja (neodvisen); 15. Alojz Gabričič iz Pevme; 17. Alojz Hoban, standrež; 18. Avgust Lenardič, Pevma; 19. Emil Klanjšček, Oslavje; 20. Anton Makuc, standrež; 21. Ivo Marinčič, pokrajinski svetovalec, Gorica; 23. Karel Nanut, standrež; 25. Vito Primožič, Gorica; 26. Saverij Rožič, Podgora (neodvisen); 28. Karel Sošol, Pevma; 32. Viktor Vižintin, občinski svetovalec, Pevma; 33. Marko Waltritsch, Gorica.

Na listi KPI kandidira 14 Slovencev z naslednjo zaporedno številko: 4. Jožef Boschin, Podgora; 5. Vilma Bralni, standrež; 10. Miladin Černe, občinski svetovalec, Gorica; 18. Valentin Duca, Gorica; 23. Ivan Kerpan, standrež; 24. Maksimilijan Jarz, Gorica; 26. Stanke Maligol, Podgora; 28. Franc Mikulus, Pevma; 29. Rudolf Moležič, Pevma; 30. Florjan Petean, standrež; 31. Vladimir Peterin, standrež; 32. Marija Seli, Gorica; 35. Albert Princ, Oslavje; 40. Anton Zigon, standrež.

Na listi PSIUP kandidira: 4. Karlo Černec, ter 16. Anton Klanjšček. Na listi PSDI kandidira 8. Alfonz Corsi (Korsič).

V Tržiču kandidirajo pri občinskih volitvah naslednji Slovenci: Ferdinand Pahor na listi PSI; dr. Franc Bratina pri KD.

V Krmini kandidirajo Slovenci: Alojz Blazinič (Budinec) na listi KPI; Leopold Mervenci na listi PSI in Ivan Princič na listi KD.

Urniki posvetovalnice
za matere v Sovodnjah

Vodstvo materske posvetovalnice v Sovodnjah sporoča, da so spremenili dosedajšnji urnik. V bodoče bo posvetovalnica odprta vsak prvi in tretji četrtek od 16. do 17. ure in ne kot doslej v dopoldanskih urah. Ker so nekatere matere želele spremembo urnika v tem smislu, bodo sedaj lahko večkrat obiskovale posvetovalnico s svojimi malčki.

Popust za vožnjo volivcev
po železnici in z letali

Goriška prefektura opozarja, da bo tudi za upravne volitve 13. junija na Goriškem v veljavi 50-odstotni popust po državnih in zasebnih železnicah. Za vožnjo z letali velja 30-odst. popust za letala družb Alitalia, San in Ati ter 25-

odst. popust na mednarodnih pogajih Alitalia.

Podrobnjša pojasnila lahko dobijo volivci na železniških postajah in pri potovalnih agencijah.

Tiskovna konferenca PSI

Danes ob 11. uri bo na sedežu pokrajinske federacije PSI v Gorici, Ul. XXIV. maggio 1/I tiskovna konferenca, na kateri bo prisoten tudi poslanec Matteotti, ki bo govoril o aktualnih problemih in o splošnem položaju.

Vinska razstava
na Bukovju odložena

Vinska razstava domačih vinogradnikov iz raznih števčarskih vasi, ki bi jo morali prvotno otvoriti že v četrtek popoldne, je bila zaradi slabega vremena odložena za poznejši čas. Verjetno bo razstava v drugi polovici junija. Do takrat je odložen tudi ves ostali program, ki je bil določen za to priliko.

Predor pod Gradom
zaprt za promet

Od jutri 31. maja bo za tri dni zaprt vsak promet skozi predor Bombi pod goriškim Gradom. Ta ukrep je bil potreben zaradi popravila cestišča, ki se je pokvarilo.

Slovenska prosvetna zveza sporoča:

2. obmejno srečanje v Sovodnjah, ki bi se moralo začeti danes, ob 17. uri, je zaradi slabega vremena preneseno. Prireditel bo v nedeljo, 6. junija ob isti uri in z istim programom

V UL. CROCE IN RANDACCIO

V Gorici zaključni razstavi
na slovenskih srednjih šolah

Odprti bosta do vključno v nedeljo, 6. junija

Bliža se zaključek šolskega leta in učenci se pripravljajo na samo na zaključne izpite, ampak želijo marsikje tudi z razstavnimi svojih ročnih in drugih del pokazati, kaj so se koristnega med letom naučili. Taki razstavi prirejajo tudi slovenska inžija srednja šola na svojem sedežu v Ul. Randaccio v Gorici in slovensko učiteljsko v Ul. Croce.

Obe razstavi bodo odprli danes, v nedeljo ob 10. uri ter bosta ostali odprti do 18. ure. Tudi ostale dneve bosta odprti vse do nedelje 6. junija zvečer do 18. ure. Isti urnik velja za praznik 2. junija, dočim bosta ob delavniških razstavah odprti že zjutraj ob 8.30 dalje.

Na niti srednji šoli v Ul. Randaccio bodo učenci in učence razstavljali risbe, grafične izdelke, ročne dela, risbe z verskimi motivi, zvezke iz verouka, plastične izdelke itd.

Da je prišlo do obeh razstav so si precej prizadevali profesorji obeh šol vključno s svojim ravnateljem prof. Mihailom Rožičem. Pripravi smo, da bo njihovo kot tudi prizadevanje razstavljajočih učencev naletelo pri obiskovalcih na isto priznanje, ki ga take za vsako zelo važne prireditve zaslužio.

Za kase, da tudi letos ne bomo imeli zaključne šolske kulturne prireditve, ki je vedno naletela na veliko odobravanje občinstva, saj je bila med vsem kulturnimi prireditvami te vrste najbolj obiskana. Ali bo v tem oziru kaj bolj prihodnje leto?

Obvestila Kmečke zveze

Kmečka zveza v Gorici, Ul. Ascoli 1/I obvešča vse posetnike v Brdih, ki potrebujejo delovno silo za obranje česnje in za druga kmečka dela, da jim lahko posreduje zaposlitve žena in deklet iz Beneške Slovenije, kot so že v prejšnjih letih prihajala na sezonsko delo v goriško Brda.

Opozarjamo nadalje briške vinograde, da bo zapadel rok za vpis v konzorij za zaščito briških vin v ponedeljek dne 31. t. m. Kdor bi se želel vpisati v konzorij in vinogradniki imajo pri tem nedvomno korist, lahko dobi na sedežu Kmečke zveze potrebna navodila in predpisane obrazce.

Kmetovalcem iz sovedenjske občine sporočamo, da si morajo nabaviti predpisane tablice in luči za kmečke vozove. Vendar pa oboje morejo kupiti kjer koli in niso dolžni nabaviti si teh reči na županstvu.

Naročilo umetnih gnojil
in sena v Štandrežu

Odbor kmečkega društva v Štandrežu pobira danes, v nedeljo ob 11. do 12. ure v gostilni pri Pavliču naročila članov za nabavo umetnih gnojil, škropliva in žvepla, ker bodo s skupnim naročilom večje količine blaga dosegli bolj ugodne cene.

Ob tej priliki bodo sprejemali tudi prijave za nakup sena, ki ga nameravajo prevzeti takoj po kosniti v balah na letališču. Zato naj vsi tisti, ki nimajo dovolj sena, prijavijo koliko bi ga radi kupili, da bo odbor lahko odkupil potrebno količino.

Iz goriške bolnišnice

Včeraj zjutraj ob 8.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 16-letnega Mirka Mužiča iz št. Mavra, Conigo 2. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč ker se je opra-

GRADBENA DEJAVNOST NA GORIŠKEM

Predsedniki IACP gredo v Rim
na posvet za nove gradnje

Na Goriškem se dela izvajajo po izdelanem načrtu

Predsednik ustanove za ljudske hiše (IACP) v Gorici prof. Massimo Cellie je bil poklican v Rim, kjer se bo skupaj s predsedniki sodnih ustanov iz Trsta in Vidma razgovarjal dne 3. junija na ministru za javna dela o stanovanjskem položaju v deželi Furlanija-Jul. krajina.

Med tem so dne 25. t. m. oddali na javni dražbi gradbena dela za stanovanjsko hišo s 6 stanovanji v Gradisku. Z delom bodo začeli takoj, ko bodo dobili odobrenje pristojnih oblasti.

Dne 20. t. m. so oddali tudi gradnjo 40 stanovanj v Strazicah v Goriški občini.

riči; to delo je prevzelo podjetje Nerino Romano iz Tržiča s povikom za 29.8 odst. od prvotne cene.

Dne 16. junija pa bodo na dražbi oddali dela za 8 zadruženih stanovanj v Gradisku. S temi deli bo izveden prvi del gradbenega načrta za letos, kot ga je pred dnevi obrazložil prof. Cellie na tiskovni konferenci in o čemer smo že pisali. Med tem je v teku postopek za odobritev gradnje po 6 stanovanj v Tržiču in Krmini ter v Pierislu.

Ustanova IACP se pripravlja tudi na izvedbo tretje skupne gradnje, ki predvideva ureditev 302 stanovanj. Od tega jih bo 76 v Gorici, 132 v Tržiču, 22 v Gradisku, 22 v Ronkah, 24 v Gradisku, 14 v Zagorju ter 12 v Starancanu.

Ko bo dograjen tudi ta del novih stanovanj bo znatno omiljena ne samo stanovanjska, ampak tudi gradbena kriza, v kateri se že opazuje znaki večje dejavnosti, za kar je precejšnja zasluga tudi gradnji IACP.

Luigi Mattirolli
podlegel poškodbam

Sinoči okrog 19.30 je v goriški civilni bolnišnici podlegel poškodbam 42-letni goriški gradbenik Luigi Mattirolli iz Ul. Silvio Pellico 4. ne da bi prej prišel k zavesti. Kot znano se je Mattirolli ponoči srečal v petek okrog 11. ure na cesti blizu Farre, ko je zaradi mokrih tal njegov avto zdrknil s ceste ter treščil ob cementni drog ob cesti.

Urniki trgovin
za prihodnji teden

Ker je v sredo praznik republike, je običajna zapora trgovin za tedenski počitek prihodnji teden fakultativena.

V torek 1. junija pred praznikom republike bodo lahko ostale vse trgovine na Goriškem odprte do 20. ure. Mesnice bodo poslovale samo dopoldne od 6.30 do 13.30 ure.

V sredo 2. junija na dan republike bodo odprte pekarne in mesarne od 6.30 do 12.30, mesnice od 6.30 do 11. ure ter cvetličarne od 8. do 13. ure. Vse druge trgovine bodo vse dni zaprte.

Od 1. junija pa do 15. septembra bodo trgovine z oblačili, opremo in raznim blagom po vsej goriški pokrajini odprte popoldne od 16. do 19.45, ob sobotah in pred prazniki pa do 20. ure.

Kino

VERDI. 14.30: «La sottile linea rossa». K. Dullea in J. Warden. Ameriški kinemaskopski film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

CORSO. 15.00: «Fantomas 70». J. Marais, L. De Funes in M. De Mongeot; italijanski barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 14.30: «Bianco rosso, giallo, rosso». Anita Ekberg, A. Spak in C. Giuffrè. Italijanski barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 15.15: «Quando l'amore se ne andò». Susan Hayward in M. Connors; ameriški barvni film. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 15.00: «La fuga». A. Aimee in Giovanna Ralli; italijanski črno-beli film. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

v Tržiču

NAZIONALE. «I due gladiatori». Richard Harrison; barvni film.

PRINCIPE. «La dove scende il sole». Stewart Granger, Pierre Brice in Elke Sommer; barvni kinemaskopski film.

AZZURRO. «Per un pugno di dollari». Clint Eastwood in Marlene Koch; kinemaskopski barvni film.

EXCELSIOR. «La doppia vita di Silvia West». Carrol Baker in Georges Maharis.

DEZURNA LEKARNA

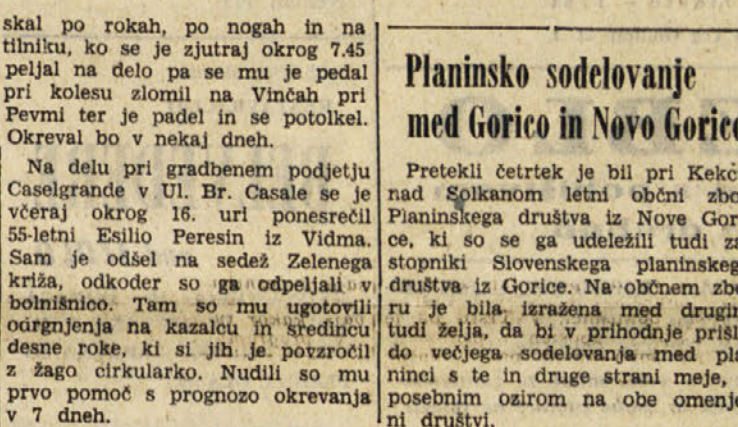
Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOF. LETTI na Travniku, tel. 29-72.

DEZURNA CVETLIČARNA

Danes, 30. maja je v Gorici odprta cvetličarna Reichmann, Corso Italia št. 34, tel. 53-71.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 17,8 stopinje ob 14.20, najnižjo 10,7 stopinje ob 1.20 ponoči; povprečne dnevne višje je bilo 87 odstotkov, dežja je padla 36,8 mm.

Med postankom mladinskega štafeta teka osvoboditve—STEDO sta ob spomeniku padlim partizanom v Poljanah držala častno stražo najstarejša vaščana Franc Juren in Ivan Lavrenčič

Med postankom mladinskega štafeta teka osvoboditve—STEDO sta ob spomeniku padlim partizanom v Poljanah držala častno stražo najstarejša vaščana Franc Juren in Ivan Lavrenčič

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 23. do 29. maja se je v goriški občini rodilo 28 otrok, umrlo je 9 oseb, porok je bilo 8, odklice 9.

ROJSTVA: Boris Brumet, Barbara Flor, Massimo Giacometti, Marino Visintin, Francesco Macino, Piersebastiano De Salvo, Gianluca Negro, Mauro Burra, Giulia Di Bert, Barbara De Bortoli, Sergio Penco, Paolo Peteani, Massimo Fama, Adriano Franco, Paola Furlan, Cristina Cel, Rita Pianetti, Giorgio Cernigoi, Livio Periz, Orietta Kovacic, Livia Valentinsig, Marco Bonetti, Tatiana Tromkar, Paolo Nanut, Anna Sfiligoi, Guido Badin.

SMRTI: upokojenec 73-letni Saurma-Holm prof. Thassilo, upokojenec 76-letni Edoardo Budigna, gospodinja 75-letna Valeria Pieri, por. Pagliola, upokojenka 81-letna Lucia Alza, vd. Tiberio, gospodinja 81-letna Anna Grusovin, tekstilka 51-letna Maria Marcon, por. Terpin, gospodinja 77-letna Amalia Casich, vd. Bognolo, kmetovalec 65-letni Antonio Dusizza, gospodinja 67-letna Anna Prpic, por. Leban.

POROKE: uradnik Silvano Dilela in gospodinja Lucia Qualig, bančni uradnik Salvatore Petrusello in uradnica Bianca Rignat, poštni agent Gianfranco Tomasetti in gospodinja Stanislava Konjedic, mehanik Guido Ballig in delavka Er-

minja Musig, soboslikar Giovanni Ferfolia in tekstilka Emma Brandolin, slaščičar Battista Giovanni Baudracco in frizerka Maria Scababot.

OKLICE: zidar Hans Schenk in delavka Evelina Collenz, finančar Vincenzo Barbera in gospodinja Maria Caci, trgovski zastopnik Augusto Rocco in gospodinja Eleonora Corradetti, uradnik Dino Cigalotto in gospodinja Luciana Venardi, mehanik Giovanni Bonaldi in uradnica Nives Boemo; bolničar Mario Sartori in gospodinja Maria Pizzamiglio, kmetovalec Luigi Medvescek in gospodinja Albina Merconi, zdravnik dr. Giuseppe Calzazzo in gospodinja Mirella Tomasi, profesor Piero Gregori in profesorica Michela Burba.

PRALNI STROJI, avtomatni in superavtomatni —
HLADILNIKI — STEDILNIKI
NA VSA GORIVA —
Ekstremno zastopstvo in zaloga
O. KRAINER & C.
GORICA — Ul. Rastello 41
tel. 2039
Po želji pošiljamo na dom
v vse kraje Jugoslavije
Izredno ugodni plačilni pogoji
NAJNIZJE CENE

ARETTA
ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
EXPORT Izreden popust - Garancija -

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV MARIBOR

NAŠI IZDELKI

Kamion TAM 4500, nosilnosti 4,5 t, z verjenim zračnim hlajenjem Dieslovim motorjem

Prekucnik TAM 4500 K, s trostransko ekipo naprave primeren za delo na gradbiščih in cestah

Kamion hladilnik TAM 4500 HS, primeren za prevoz hitro kvarljivih stvari

Gasilski avtomobil TAM 4500 G in TAM 5500 C, hitra in izredno praktična gasilska avtomobila z varjeno cisterno in drugim gasilskim priborom

Kamion TAM 4500 P, vozilo za polnjenje ulite in ceste

Kamion TAM 4500 F, vozilo za odvoz fekalij primerno za komunalno dejavnost

AvtoBUS A 3000 v standardni in turistični izvedbi primeren za izlete in druge prevoze potnikov, 32. sedež

Kamion TAM 2000, lastna konstrukcija TAM, vozilo, ki odlično služi v mestnem prometu za prevoz manjših tovarov. Podjetje ga bo v kratkem pričelo serijsko izdelovati.

Oglejte si naš paviljon na beografskem mednarodnem sejmu tehnike

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO - TELEVIZORJI - AVTOMATSKI IN SUPERAVTOMATSKI PRALNI STROJI - HLADILNIKI - ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY - REX - GIG

Izredne cene za izvoz - Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji

UNIVERSALTECNICA Trieste - Trst
Corso Garibaldi št. 4, tel. 41213 in Trg Goldoni št. 1

MEBLO
trgovina s pohištvom na drobno

NOVA GORICA - KIDRIČEVA ULICA 18

PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHISTVA ZA IZVOZ V NEMČIJO, FRANCIO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE

NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo, divane, naslanjaje in znanje žimnice na vzmeti «JOGL» več tipov.

IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V TUJI VALUTI • PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DRŽAVE • SPEDICIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI • KUPCEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DOSTAVO NA DOM IN MONTAŽO.

Ob nakupu pri nas boste prihranili, ker so naše cene ZNATNO NIŽJE KOT INOZEMSKE.

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE

nama

v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)

šest prodajni etaz
10.000 artiklov za dom - družino - gospodinjstvo - sport - letovanje itd.

V II. nadstropju velika izbira
USNJE NE KONFEKCIJE: plašči - kostumi - suknjiči - jopice itd.

V pritličju
USNJE GALANTERIJE: torbice - kovčki - potovalke - denarnice - ročnice - pasovi itd.

Obiščite tudi naš poslovalnici
TROMOSTOVJE - Wolfova ulica št. 6
ELITA - Čopova ulica št. 7

20% popusta pri nakupu s tujo valuto

DR. DUŠAN KERMAVNER

TRST IN ZAČETKI SLOVENSKE SOCIALNE DEMOKRACIJE

Odlomki iz knjige «Začetki slovenske socialne demokracije v desetletju 1884-1894» 55.

Omeniti moramo, da se je shoda slovenskega napredka dijaštva udeležilo tudi pet predstavnikov slovenskih študentov, ki so si izvolili za načelnika Silvo Domicejca; ta naj bi bil poročal o slovenskem naprednem študentskem gibanju, a zaradi tega, ker so shod razpustili, češ da je »državi nevarna«, ker je imel na dnevnem redu tudi »reorganizacijo naše monarhije«, je njegovo poročilo odpadlo. V njem naj bi bil - po notici v »mesečniku slovenskega dijaštva Vesni« - »poudarjal, da smo mi južni Slovani (niti hrvaški niti srbski študenti se kongresa niso udeležili), torej mi Slovenci predvsem narodnjaki - Slovani, Slovenci in potem šele vse drugo; da socialisti vprašanje v nas še ni tolikanj pereče in tedaj tudi nimamo povoda, da bi ga med narodom na dan vlekli! Takšno stališče slovenske liberalne mladine kajpak ni bilo napredno - tudi v smislu takratne češke radikalne mladine, ki je priredila slovenski študentski kongres. Samo narodnjaška meščanska omejenost je mogla biti za nadaljnjim stavkom: »Mi imamo dosti opravka z narodno borbo in niti časa nimamo, da bi

se na kaj drugega mislili, in narodnjaško slepoto je razodeval zaključek: »Sicer pa vede socializem vselej k internacionalnemu kompozitizmu, kateri je nevaren in pogubonosan celo močnim in velikim narodom, ki imajo svojo državo, katerim se je torej za obstoj veliko manj bati, nego li n. pr. nam Slovencem. Zatorej ne cepimo se in (ne) iščimo v megleni daljavi onega, kar nam je blizu (!)«. Popolna odsotnost vsakršnega smisla za tegobe ljudstva in iz njih izvirajoče socialne težnje je bila značilna za meščansko liberalstvo in tudi za liberalno slovensko mladino. Vsa liberalna »naprednost« je obstajala edino v protiklerikalizmu, ki je bil skoraj brez vsake primesi ljudskosti nujno jalov, medtem ko je v narodnjaku in drobničarstvu »državn« politiki bilo liberalstvo le partner tistega klerikalizma, ki ga z obtoževanjem »brezdomovinstva« ni moglo prav nič oslabil. Vse do časov »Vesne«, ki je izhajala v letih 1892-1894, ni bilo med slovenskim dijaštvom niti najmanjšega sledu kakšnega socialističnega vpliva, kar je bilo do nedavnega splošno znano, dokler ni neki neresni in nepoklicani »zagovornik« slovenske pretekle »naprednosti« stopil na pot izmišljanja »socialističnih krožkov«, ki naj bi bil »širil napredne ideje med študentsko in srednješolsko mladino« že v sedemdesetih in osemdesetih letih!

Dunajska vlada je v letu 1892-1893 zaskrbljenostjo gledala na reko pripravljane »kongresa zatiranih narodov Avstro-Ogrske«, ki naj bi se ga poleg predstavnikov slovenskih narodov udeležili tudi predstavniki Rumunov in - po prvem sporočilu - tudi ogrskih Nemcev, na katerem naj bi razglasili memorandum s pritožbami teh narodov in sprejeli program o preureditvi monarhije v konfederacijo, ki bi ga predložili - cesarju! Opozorila vlade govore o načrtih za dnevnik »Confederations«, ki bi izhajal iz Dunaja in zastopal koristi zatiranih narodov v obeh državah polovicah, napadal »politiko trozveze in dualizem«, prevlado Nemcev v Avstriji in nadvlado Madžarov na Ogrskem in v oba celo zagovarjal tudi pribli-

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu

«POSTOJSKO JAMO»

OBISKI VSAK DAN OB 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri. Izredni obiski po dogovoru z upravo. Obiščite tudi SKOČJANSKE JAME PRI DIVACI. Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

PARK HOTEL

BLED

TELEFONI 284 - 338

200 LEŽAJ • RESTAVRACIJA
KAVARNA • NOČNI BAR
HOTEL ODPRT CLO LETO

V sestavi PARK HOTELA je tudi SPORHOTEL NA POKLJUKI IN IZLETNIŠKI DOM V RIBNEM.

VSI OBRATI POSLUJEJO CELOLETNO

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

NOVA GORICA - Tel. 21044
opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovarov doma in v inozemstvu.

TURISTIČNI URADI V: Novi Gorici, Tolmini, Bovecu, Ajdovščini, Postojni in Sežani vam nudijo vse potrebne informacije in vam hitro in solidno organizirajo izlete po Jugoslaviji in inozemstvu ter nudijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled

«A» KAT.
NOVOGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHINJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnika
in restavracija Močilnik

Vas lebo in poceni postrežeta

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR

nudijo vse
hotelske usluge.
Priznana domača
in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela
«Planinski oreli» v Trenti in gostilne v Soči in Logu pod Mangrtom

Restavracija «SEMPETER»
Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Restavracija «SEMPETER»
Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

MODNI

Nova Gorica, Kidričeva ul. 17

D O M

Vam nudi VSE VRSTE MODERNEGA TEKSTILA,
USNJE NO KONFEKCIJO IN GALANTERJO,
OBUTEV itd. PO KONKURENČNIH CENAH.

Za inozemske kupce pri nakupu s tujo valuto 20%
POPUSTA NA CENI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

Iste pogoje koristite tudi pri nakupu v tekstilnih trgovinah v
SOLKANU, NOVI GORICI in SEMPETRU pri NOVI GORICI.

HOTEL JELOVICA - Bled

«A» KAT.
NOVOGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHINJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnika
in restavracija Močilnik

Vas lebo in poceni postrežeta

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR

nudijo vse
hotelske usluge.
Priznana domača
in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela
«Planinski oreli» v Trenti in gostilne v Soči in Logu pod Mangrtom

Restavracija «SEMPETER»
Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Restavracija «SEMPETER»
Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu

«POSTOJSKO JAMO»

OBISKI VSAK DAN OB 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri. Izredni obiski po dogovoru z upravo. Obiščite tudi SKOČJANSKE JAME PRI DIVACI. Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČ